Массо а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 2 ИЮНЬ, 1979 ШУ. ● № 66 (6041). ● Мах 2 кепиг.

Доккхий декхарш латт Нохч-ГІалгІайчен хьайбаш леладераша хьалххьа хиттлетта дехьагІча шера. Цар дош деннад 112 эзар тонн шура, 35 эзар тонн дуьх, 2850 тонн тха дакъа. Хоьш де цу гІуллакха шортта тайп-тайпана доакъар Іалашдар пел лоархІаме ду.

Май бетта КПСС обкома бюроси Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советоц цхьана тІаийцача совдежх доакъар Іалашдара месячник кхойкадаьд республике. ДукхагІдолчу боахамашка цу дена лоархІам боаттІача бесса кхета а бах, сихдаь Іалашдеш латт доакъар. Масала, Гудермесски района боахамаша месячника заданех 2500 тонн йол кийчье елча хІаназлехь вІашкатехай 1100 тонн, сенаж латтетІа еллай 1300 тонн е кламагІа йоагІачох алапал севгІа, баьций хьоар даьккхад 122 тонн.

ТІЕХЬАТЕТТА ЙИШ ЙОАЦА ГІУЛАКХ

ХІара боахаме, доакъар Іалашду отрядаш е бригадаш вІашагІьехкий, Ипатовски метода хьаьнаве комплексагІа ду балхаш колхозашкея совхозашкея. Цу тайпара вІашагІъеллача кхеь отряде тахана дехьа 300 тонн йол, 830 тонн сенаж, 100 тонн совгІа баьций хьоар кийчдаьд «Терек» яхача совхозе. Доакъар Іалашдераша юкъе дІахІоай яхье хьалхи болча цу боахаме болхлой бригадира Осмаев Камилад мехотрида начальника Султанов Іалек віерраш.

Иштта дика вІаштІехьдаьккхад хьайбашта Іаьо доакъарца кхоачам бехга «Гудермесский» совхозе е.

Грозненски района боахамешта юкъе хьалхагІа доакъар Іалашделга вІаштІехьдаьккхад Цхьоалагіча мел цІерагІча колхозе. Гурехьа дІабайначе мынкахь укхаса кІоагашка еллай 1652 тонн хьалхара силос, 285 тонн сенаж, кийчде доладаьд баьций витаминаш хьоар. Соахка аргІаш даь хишкь на болча хлетай ча кха харже а хорбаш, хувах пачкаш е йолийь боахаме. ХІаналлехьа пачкаш яй 147 тонах.

КПСС ЦК-еси СССР Министрий Советоц тІаийцача «1979 шера хьувкъам чудахка, юртбоахама продукташ доакъаре кийчделга Іалашдаре а 1979 — 1980 шера хьайбех толаме ІалтІара дахаре а кха тІа де дезарех» болча сонам тІа хьалад:

«...Лаьтта хьувкъам кхобара оцача техникаш удобрениеш Іалаш а ле, доакъара дІайийна культураш дІачІоагІъе вел доакъар ловкхача механизированни бригадаштей звеньяштей». Цу положение дІадеххача тайпара отрядаьд доакъар Іалашдара гІуллакх хьатІадоагІача Іаш хало боаьйгьа тахан дагайоаллача боахамий кулгалхошка специалистешка.

Геттара халача хьолашка болх бу укх деношка Наурски, Шелковской, Грозненски районий цхьадолча боахамашка. ВІьстаи юкъе даьх лаьттача йокъалел ца оцаш хьекхача мыхой иовгъерле еппазехьа а наурцаша 2210 тонн йол, 512 тонн сенаж, 264 — баьций хьоар Іалашдаьд.

Шелковской район е дукха тІехьайнсац бІарча хьайнача. Доакъар даькха йиш йола хІара квадратни метр учете я цу районий боахамашка.

Цхьабакъда, торонаш ма хетта яц. Лоаллахарча районашка иштта латта хала хьел гушиехье а хІанз а доакъар Іалашде боаьйонца ца доладеш е доладе кийча мара ца луш районаш я. Масала, Шалински, Урус-Мартани, Ачхой-Мартани, МагІалбика районашка ца йоагІаш йола ледарлю ю ху сагочача балха.

Хьайбашта доакъар Іалашдара де дезараш белгалдаьд Назарен района совхозашка, Сунжески района колхозашка, кхычча районий боахамашка. Баькъда, боаьйонца, боагІача бесса болх дІаболадаьбац.

КПСС Нохч-ГІалгІай обкома бюроси Министрий Советой кхайкадаьча месячника йоагІа задание кхоачаш ца еш дукха боахамаш да тахан. Ха хьежаш. Парте райкомий, райисполкомий, юрта боахама органий, боахамий кулгалхой а специалистий а декхар да цу гІуллакха къьаьстта йоалло яр, хІара боахамо шийтарча еррагача торонех йоаза пайда эцаш Іалашдар.

Пятилетка дехьагІча шера республикан хьайбаш леладераштa хьалхашка латтача декхарашка а, хІаьта иштта республикерча цхьайолча районашка хІаьо эттача хаоттама хьалашка а дилача хІанзалца ца кийча тайпара лахьбе беза доакъар Іалашдарна бувзам болча мыьха бехктокхам.

Керттера дарех декхар да доакъара дІайийнача культурашта дикагІа Іуналь дар, цар хьувкъам ма хуьла лаккхбе гІортар. Иштта бола хІара культура жоп хургдолча болхлошта тІачІоагІъяь хала еза.

ХІара боахаме Іалашде деза буц хьекка мукъадьянача, тІаьта на бола лаьтташ чуйийнача кхашка, кхьйола доакъарий культураш чуйийнача моттигашка цІаьхха а доакъарийна лахрхІа хІаман дІаяоелга.

Цехкаштача тІахьожама кІал, дирача учете хила еза Іалашдаьча доакъара хІара центнер. Дизза жов лургдолаш латех дІадала деза из доакъар бехктокхаме болча нихаге.

Колхозашкея совхозашкея массанахьа цахадда болх байта беза доакъар кийчдеча цехашка, установкашка, кормокухнешка. Соахка Іалашдаьчох юхедаьсача доакъара цІаьхта учет а яь, из хьайбаш латтача моттигашка хьатІаоза деза. Берригача низацен сердал мел йолча хаьеш болх байта беза доакъар Іалашдеча техникага.

Партийни, профсоюзни, хозяйственни органий, кулгалхой теркама кІал массаза а латта деза де доакъар Іалашдеча болх беча нахахa оасаре къахьегара а лертIа салаІара а эша хьалаш вІаштІехьдоахилга. ВІазагІа пайда аца боагІа моральни материальни тайп-тайпарча стимулех, социалистически низах.

КПСС ЦК июльски ноябрьски (1978 ш.) Пленумашка белгалдаь декхараш кхоачашдара хьайбашта тешаме доакъара беза кийчъяр мел бехкача лоархІаме да а ховш, дерригa низаш, ерригa торонаш оарцагІъяха еза из болх лерттІа чакхбаккхара.

Доакъар Іалашделга — хьаьт чуэшар сацаш лоархІам болаш кампания я.

Кхоана — мелиоратора Ди

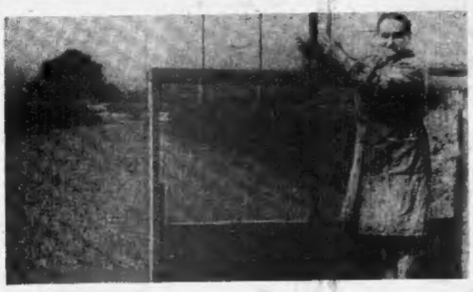

ХІанз фейг фуаеш латтача гурахьа дІадийна хинача ялата культурашта, дегІ даяьаш йолча бІаьстте дІадийначарна къаьстта дукха эш хий. Хьувкъам из диллара хьежна мара хургбоацилга кхета а деш хьалхашка латта декхараш кхоачашдара еррига шоай уйла тІеяхийта болх беш ба хІанз гидроузлеха хина системехи пайда эцара йолча Аргунски управлене лгъахьегамхой. Мелиорацеи хин боахамеи вай республика министерства специалисташца цхьана, боахамий кхаІвка духхагІа хий ухаргдолаш хьалаш вІаштІехьдоаккхаш ба уж.

СУРТА ТІА: гидроузлехи хина системехи пайда оцара йолча Аргунски управлене дикагІйола болхло — хиша объездчик Кондратьева Ирина Сергеевна.

И. ПЛИЕВА сурт.

ВАЙ ГАНЗ

Хий дехкача лаьттех ала ба доагІаш оал дошо ганз яьде. ДикагІдолча боахамий опыто хьахьекхад цагахьа санна лаьтта леладара культуре лаьккха хилча хий оа дехкача шип-ялдь кхай тІара доакихар миссел ялат е кхьййола хІамаш хий дехказа цхьан кхай тІара яккха йиш йолга.

ХІамаш дІаоо Нохч-ГІалгІайчоара дукхагІдола лаьтта догІаш кІезага делхача а йокъал уттача а зоне ула. Цудухьа юртбоахама культураш тешаме хьувкъаьяра геттара лоархІаме да хий дехилга шерра юкъедоаладар. Лаьттанта мелиорацияра йоакха программа кхоачашъяр бахьан долаш хІоиз республике я хий дехка 137,5 эзар гектар, вешта аьлча, хІамаш дІаюв хІара йиьлагІа йола гектар хий дехкаш я. Соахка цу лаьтташ тІара чудера республике дерригa даьккхачох 26,3 процент ялат, 74,3 процент баьцадараш, 28,1 процент шекара свеклаш, 45,2 процент хьажкІаш, 64 процент коартолаш.

Мелиорацияра гІулакхо белгтала лакъе юкъехкухь «Севкавгипроводхоз» Нохч-ГІалгІай филиала коллективо. Цун керттера декхар малагІа да аьлча, из да хин боахама гІишлошъяьа эксплуатацион ни организацеш проектно-сметни документацеца Іалашъелга.

Ассински Ассайски хий дехка системаш хьальара 1979 шера чертежаш дІадешдад филиало. Нйс эзар гектара мелиораци яра а хинпроводаш, производствени базаш, пах чубаха цІенош хьалдара а проекташ кийчъяь дІасиндай. Наурски района «Терский», «Россия» яхача боахамашка хий дехкача 1500 гектара реконструкци яра проект оттаь яьккхай. Соахка дІадола а даь филиало балхаш ду Наурски района бурунин зонерча лаьттанна кІаллархча хиш чотагІа оалзисни хьисавц хий диллара тІадерзадаь. Цо районера хьайбаш доакъарца Іалашделга тоадергда. Лоацца аьлча, проектно-тохкама балхаш дара 1979 шера хьалхарча кварталa план тІехкхоачашъяьй. Урус-Мартановски групповой хипровода проект оттаь яьккхай.

Вай республике мелиорацияра доккхий декхараш кхоачашде низ дІакхоачаргболаш я «Чеченингушводстрой» гІишлош ю управлени. Цунна юкъейоагІа 11 дІа-юха лела механизированни колоцна, автобаза, Аргунски ЖБИ, кхыйола предприятеш. Мехка хьалхе латтача гІишлой организацей опытах пайда а эцаш «Чеченингушводстрой» гІишлошъяра управлене «Росоргтехводстрой» трестаца цхьана бригадни подряда комплексни система юкъехкухь. 1979—80 шерашка управлене чуйоагІа еррига организацеш бригадни подрядагІа болх беш хилийта дерзІ.

Хин боахама организацей болх тоабара боннхача лоархІаме хилар КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума решенеш, КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева яь доклад. ХІанз министерства а цунна чуйоагІача организацешка а керттера тергам тІабахийтаб ремонтно-эксплуатацион службе чІоагІъяра, гІишлой-монтажни балхий эффективности дикагІдакъяра. Керттера фонцаши низалаша болх бе йоалаяйтара укх шера хьалхарча кварталa план кхоачашъяьй. Хашнахьа кийчдаь даькар хий ухха хашаш. Цу балхах эг гара дикагІа лоархІайир Шелковской хин управлени Шелковской ПМК-аи. ХІанз хийцца кхашка хий дуллаш да района боахамаш.

ДикагІдолча боахамий опыто хьахьокх хий дехкача лаьттаех нийса пайда эцача моттигашка хьувкъамаш доккхагІа чуйиделга. Масала, 1978 шера Наурски района «Красное знамя» яхача колхозе 911 гектарах хІаране тІара 38,4 центнер на бола ялат чудера. ХІаьта Ачхой-Мартановски района «Бамутский» совхозе 60 гектарах хІаране тІара 30 центнер. Шалински района «Шалинский» совхозе 186 гектарах хІаране тІара 46,2 центнер. Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхозе 1828 гектарех хІаране тІара 38,2 центнер ялат чуйицар. Иштта масалаш кхы а дукха да.

Цу тайпара, республикерча мелиораторашa тахан, шоай цІей — мелиоратора Ди дездеча дийнахьа, курал е йиш йола гІулакхаш кІезига даьдац.

Дукхача боахамешка опытни станцей Іилман болхлоша, юрта боахамел хин боахамеи министерствай специалисташа тешаме доккхий хьувкъамаш кхедара тІадерзадаь гІулакхаш чакхедалар балха долаш вІаштІехьдоал хий дехкача лаьтташ тІа ялат, хьажкІаш, кхыйола культураш кхес. Масала, цар белгалду мелиосел удобренеш товса еш: лаьттанца боарамагІа тІоадал хилара тІахьожам лоаттабу, кхыолча хІамашка хьеж. ХІаьта из дерригa доагІача бесса чакхдрахача хьувкъам дика хул.

Тахан гуччахьа дІаала деза: мелиораторашта тоьал дика хІамаш карагІдаьнна дале а цар балха юкъе кхоачамбоацараш а кІезига дац. Эттара хьалха де дезар фуд аьлча, из да республикерча дерригача хий дехкача лаьттаех дикагІча тайпара пайда эцилга. Укх шера хий дехкача лаьттац тІара 115 эзар тоннал кІезигагІа доацаш ялат чуда дерзІ.

Р. АЛИЕВ,
НГІАССР хин боахамей мелиорацей министерства хозрасчетни проектни группа начальник.

ТАХАН КЕРТТЕРДАР — ДОАКЪАР ІАЛАШДАР

Доакъар Іалашдара месячник дІахо дІахьош да. Из доладелча денз дІадахача 12 дийнахьа республика боахамашка кийчъяьй 6140 тонн йол, 14326 тонн сенаж, 3036 тонн силос, 1481 тонн доакъара гранулаш, даьккхад 1696 тонн баьций витаминни хьоар.

Дика вІаштІехьдаьха дІахьо доакъар Іалашдара балхаш Гудермесски, Наурски, Шелковской районашка. Масала, гудермесцаша шера елин 8000 йолаш 1100 тонн йол Іалашъяьй хІанзе, хІаьта сенаж елин 2200 йолча — 1300 тонн. Иштта оасаре къахьег наурцаша а шелковцаша а.

Боахамашта юкъе белгалъяьккха йоагІа доакъар Іалашдерца дика лоархІаю «Гудермесский», «Терек», «Знаменский», «Калаусский» совхозаш, Шелковской района «Красный пахарь», «Путь к коммунизму» яха колхозаш. Масала, «Знаменский» совхоза къахьегархой кхоачашъяь баьннаб доакъар кийчдара месячника план, цу толамга кхача гарга ба лакхе цІераш яьхача кхыча боахамий болхлой.

Цунна цхьана, хІанз а кхоачашболлаш дика чакхдахад доакъар Іалашдера балхаш Сунженски, Малгобекски, Шалински районий боахамашка, хІаьта Назрановски, Урус-Мартановски, Ачхой-Мартановски районий дарена ез болх хІанз а дІаболабьбац, аьнна аьн йиш йолаш да.

Доакъар Іалашдара месячник толамца чакхдаккхара дерригa низаш торонаш оарцагІъяха!

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР-е ГІОЛЛА РСФСР РАЙОНИЙ (ГОРОДИЙ) ХАЛКЪА СУДИЙ ХАЛКЪА ЗАСЕДАТЕЛАШ ХАРЖАРА ХОРЖАМАШ ДАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

«РСФСР районий (городий) халкъа судаш харжара хьакъехьарча положене» 70 статьяй дарда тІен «РСФСР районий (городий) халкъа судий халкъа заседателаш харжаре хоржамаш дере хьакъехьарча» 1979 шера 16 маерча РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

Нохч-ГІалгІай АССР-е гІолла РСФСР районий (городий) халкъе судий халкъе заседателаш харжара хоржамаш делга оттаде 1979 шера 15 июле денз 15 августа кхачалца.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **Н. ПРАВЕНЬКИН.**

г. Грозный,
1979 шу, 31 май.

СОВЕТСКИ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННИ ДЕЛЕГАЦИ ЦІАЕРЗАР

БУДАПЕШТ, 1 июнь (ТАСС). Кхаь дийнахьа хилар венгерски столицера цах официальни доттагІала визитаца Венгерски Халкъа Республике яха КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Л. И. Брежнев верте вола советски партийно-правительственни делегаци дег тІара тІаэцаш. Тахан будапешташ цІаьхха а проспекташка, улицашка, майдашка арабаьннаб Леонид Ильич Брежневга, советски делегаце членашка моаршал дала, цигъ дика буца.

Аэропорте советски партийно-правительственни делегаци накъаьйоаккхаш бар ВСРП ЦК Хьалхара секретарь Я. Кадар, ВСРП ЦК Политбюро член, ВНР Президиума председатель П. Лошонци, ВСРП ЦК Политбюро член, ВНР Министрий Совета председатель Д. Лазар, ВСРП ЦК Политбюро членаш, ВНР Президиума членаш, министраш, ВНР общественни организацей кулгалхой. Укхаза вар ВНР СССР-ера посол, ВСРП ЦК член М. Сюреш, КПСС ЦК член СССР ВНР-ера посол В. Я. Павлов, эскара Къулбехьен группа командующий инарал-полковник В. И. Сивенок, советски посольства, кхыча Венгрерча советски учрежденей болхлой.

«ИЛ-62» яха самолет Москвагахьа яхар.

СОВЕТСКО-ВЕНГЕРСКИ ПЕРЕГОВОРАШ

30 мае Будапеште дІадаьнний новкъостий Л. И. Брежнев (делегацена верте латтар), А. А. Громыко, К. У. Черненко, К. В. Русаков, И. В. Архипов, В. Ф. Добрик, В. Я. Павлов юкъе болча СССР партийно-правительственни делегацейн новкъостий Я. Кадар (делегацена верте латтар), П. Лошонци, Д. Лазар, К. Немет, А. Денеш, Л. Мехеш, Ф. Пуйя, М. Сюреш юкъе болча ВНР партийно-правительственни делегацейн юкъера переговораш.

Я. Кадара дег тІара моаршал хаьттар Л. И. Брежневга, советски делегаце членашка. Советско-венгерски гІулакхашта юкъе чІоагІа лоархІамегІа дола хІама хила дІаэттача укх шеран тІадаьмате бокхха дунен халкъашта юкъера лоархІам болаш белгалдаьккхар цо. Вешта хьахьокх Советски Союзаи Венгрени юкъе вежарий доттагІала чІоагІа бувзамаш долга.

Л. И. Брежнева иштта безаме тІаэцарах доккха баркал аьлар. Советски коммунисташа, дерригача советски халкъо дохаргдоацаш долча советско-венгерски доттагІала, шиъна а мехка партешта халкъаштей юкъе цхьаиц леладеча гІулакхий лакха мах белга белгалдаьккхар цо.

КПСС XXV съездей ВСРП XI съездей решенеш кхоачашъяра советски венгерски халкъаша беча балха лоархІамегІча лостамех дийцар оагІонаша.

Советско-венгерски гІулакхаш дерригача доакъошка — политике, экономике, идеологе шерреи боаразагІеи дегІаухаш хилар дика а хеташ белгалдир. Из иштта хилийтара дукхагІча даькъе гІо ду КПСС а ВСРП а юкъе айха бувзамаш хилар, хІаьта уж хьатІадоагІача шерашка кхы а дегІадоагІарга. Вовхама даькъе цхьана леладу гІулакхаш кхы а кІоаргде лерхІаш я СССР а ВНР а кооперацин специализацин яра мыькъагІа цхьатарра боаьйонаш йолашта пайдане долаши вІашиш цхьана гІулакхаш деладаре совдеях тІа-тІа дукхагІа пайда а эцаш. Культура даькъе бувзамаш кхы а цердерр хилар дІакхайкадаьд.

Л. И. Брежневеи Я. Кадареи белгалдаьккхар, КПСС-еи ВСРП-аи, советски венгерски халкъашта юкъе вежарашка вІаши цхьана гІулакхаш леладар социалистически содружество чІоагІъяра, цун дунен халкъашта юкъера вликин айяра чІоагІа лоархІаме долга.

СаготагІа йолча дунен халкъашта юкъерча проблемех шоашта хетар дІа-юха довзийтар. Дунен тІа хьахулаш латтача хьаля, машаран халкъий кхерамзаленеси тІехьа лоаттабеча къовсамашка перспективай цхьана мах бир. Вежараша долча кхыча мехкашца цхьана Советски Союзои Венгреи дунен халкъашта юкъера кхоккам кІаьдбара, из кхы хувцадургбоацаш хилийтара шоашта моглаш дар долга белгалдаьккхар.

Паччахьалкхенашта юкъера тешам чІоагІбара а европейски континенте тІема кхерам дІабаккхара а тІаерзаль Варшавски Договора доакъошкона — мехкаша еныа керда инициатеваш чІоагІа лоархІаме хилар белгалдаьккхар шиъна а мехка партийно-правительственни делегацеша.

СССР а ВНР а хетачох, дунен халкъашта юкъерча кхерамзаленеи машареи доккха маІан долаш хургда тІегІортара стратегически герза довзув оттадара хьакъехьарча СССР а США а юкъера договор тІаэцар.

Безамеча, доттагІлен, дерригача денаех дувцар дизза дІа-юха кхетадеча хьале чакхйоал переговораш.

Переговорашка дакъа лоац: советски оагІорахьара — КПСС ЦК члена, КПСС ЦК отдела заведующе Л. М. Замятина, КПСС Центральни ревизионни комиссе члена, КПСС ЦК Генеральни секретара помощника А. И. Блатова, КПСС ЦК отдела заведующе заместителя Г. А. Киселева, КПСС ЦК отдела консультантий группа кулгалхочо Н. В. Шишлина, СССР кхыча мехкашцарча гІулакхий министра новкъагІйолча помощника В. Г. Макарова; венгерски оагІорахьара — ВСРП ЦК дунен халкъашта юкъерча отдела заведующе Я. Береца, ВСРП ЦК агитацей пропагандай отдела заведующе заместителя Л. Фодора, ВНР кхыча мехкашцарча гІулакхий министра заместителя И. Рошика.

Переговораш дІахо а эрга.

НОВКЪОСТА Л. И. БРЕЖНЕВА ВЕНГЕРСКИ КОМБИНАТА СОВЕТСКИ СОВГІАТ ДІАДАЛАР

БУДАПЕШТ, 31 май (ТАСС спец. корр.). Тахан парламента здане гулбелар Чепельски металлургически машинаш еча комбината, ВНР кхыча предприятей социалистически къахьегама бригадай кулгалхой, болхлой класса викалаш, Іилман культуран деятелаш. Зале ба ВСРП ЦК Хьалхара секретарь Я. Кадар, ВСРП ЦК Политбюро членаш — профсоюзий Ерригвенгерски совета генеральни секретарь Ш. Гашпар, нагирхой Венгерски коммунистически союза ЦК хьалхара секретарь Л. Мароти, ВСРП ЦК секретарь А. Денеш, ВСРП ЦК член, ВСРП Будапештски горкома хьалхара секретарь Л. Мехеш, кхыбола Венгре партийни, паччахьалкхен, общественни организацей кулгалхой.

Укхаза ба советски партийно-правительственни делегаце членаш новкъостий А. А. Громыко, К. У. Черненко, К. В. Русаков, И. В. Архипов, В. Ф. Добрик, В. Я. Павлов.

Торжественни дьале КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева Чепельски комбината коллективана Октябрьски Революце орден дІаелар. Советски Союза из доккха совгІат гІорьаьннеча предприятена дийнад доккхий революционни хІамаш нарагІдаларах, вежарашка дола советско-венгерски доттагІала вІаши цхьана гІулакхаш леладелген чІоагІдеча доккха дакъа юкъедехьарах а Венгерски Советски Республика дІакхайкаяь 60 шу дизарца а дувзадена.

Орден дІалуш хьамаьл дир новкъоста Л. И. Брежнева.

* * *

Гулбеннараша дІаьадаь тІоараш а детташ Леонид Ильич Брежнева Октябрьски Революце орден дІаелар Чепельски комбината партийни комитета хьалхарча секретарага А. Эрстега.

Предприяте коллектива цІерагІа хьамаьл дир А. Эриста.

Профсоюзий Ерригвенгерски совета, Венгре профсоюзий йиъ миллиони кхо бІаь эзари члена, ВСРП а парте боацарий а, дегІдена социалистически общество хьалъеш доаллача къахьегача дерригача венгерски халкъа цІерагІа Ш. Гашпара дег тІара моаршал хаьттар новкъостага Леонид Ильич Брежневга, Советски Союза партийно-правительственни делегаце членашка.

ПЕРЕГОВОРАШ ЧАКХЪЯЬННАЙ

БУДАПЕШТ, 1 июнь (ТАСС). Тахан укхаза юкъера а вІашагІкхийттар новкъост Л. И. Брежнев верте латта СССР партийно-правительственни делегаци новкъост Я. Кадар верте латта ВНР партийно-правительственни делегаци Дунен халкъашта юкъерча политикан шин оагІон юкъерча гІулакхий лоархІамеча дешаех хетачох дІа-юха дийцабаьнна баьннаб.

СОВЕТСКО-ВЕНГЕРСКИ ДОКУМЕНТАШТА КУЛГАШ ЯЗДАР

1 июне Будапеште, парламента здане торжественни хьале советско-венгерски документашта кулгаш яздир.

Кулгаш яздир КПСС а ВСРП а, Советски Социалистически Республикай Союза а Венгерски Халкъа Республикана а юкъера вежарий доттагІала масе а оагІорахььара вІаши цхьана гІулакхаш леладарех хьакъехьа цхьана яьча Заявленена.

Заявленена кулгаш яздир: КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева; ВСРП ЦК Хьалхарча секретара Я. Кадара.

Иштта культурни Іилмани даькъе Советски Социалистически Республикай Союзая Венгерски Халкъа Республиканей юкъерча соглашенена кулгаш яздир.

Соглашенена кулгаш яздир: СССР правительствана хьалхара — КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхыча мехкашцарча гІулакхий министра А. А. Громыкос; ВНР правительствана хьалхара — ВСРП ЦК члена, ВНР кхыча мехкашцарча гІулакхий министра Ф. Пуйяс.

Кулгаш яздеча хана шига бар советски партийно-правительственни делегаце членаш — новкъостий К. У. Черненко, К. В. Русаков, И. В. Архипов, В. Ф. Добрик, КПСС ЦК член, ВНР-ера СССР посол В. Я. Павлов, кхыбола официальни нах.

Венгерски оагІорахьара зале бар ВСРП ЦК Политбюро членаш, ВСРП ЦК секретараш, ВНР Президиума членаш, министраш, Іилман культуран деятелаш.

(ТАСС).

ХАЛКЪА ТlАХЬОЖАМ

Нохч-Гlалгlай АССР халкъа тlахьожама комитето

ХЬОАЧАМБОАЦАРАШ ДlАДОАХАРГДА

Бахача нахага сом, баьцадаьраш, коартолаш йохкаш хоадам боллаш болх баьб «Консерплодоовощ» яхача Нохч-Гlалгlай производственни аграрно-промышленно-торговни объединене «Плодоовощторга» коллективо. Дегlабенаб помидораш, болгарски сибазаш, кобачкеш, хохаш, юаш йола свеклаш, кхыдола моша даьраш, коартолаш йохкара боарам.

Тlаккха, дlахо торговли дегlаахара де дезарех бола № 611 йола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета 1977 шера 5 июлера соцам, иштта РСФСР-е дlахо торговли дегlаяра де дезарех бола № 427 йола РСФСР Министрий Совета 1977 шера 12 августера соцам кхоачашбара де дезараш даьдац «Консерплодоовощ» яхача Нохч-Гlалгlай производственни аграрно-промышленно-торговни объединене кулгалхоша (н. Вычихина), «Плодоовощторга» (нн. Цураева, Резвинскайс). Торга баьцадаьрий балашка, складашка фасовка яц продукцена, касткаста йохка тикашка дlахкухьийт дикагlъяраш хьахерка а дика йоаца а коартолаш, сом, баьцадаьраш. Дукхаза а гучадьинад бизза мах а боаккхаш паччахьалкхен стандартех йоаца коартолаш, сом, баьцадаьраш дехкилга. Дlадьхадац кlезигагlа оазлга, дустилга, мах соагlа боахилга санна дола вэь дайна гlулакхаш. Масала, № 33 йолча тика чу баьцадаьраш оза чулехкача тара лоархlам ца беш дехиад, нийдархошкара 35 кепиг соагlа даькхад духхьал цкъара цаlах сомах ехкача продукцех, 280 грамм кlезигагlа оазаб сьмарсаьх, 210 грамм — lажаш. Йохкаенараш а уаш йола коартолаш ехкай № 61 йолча павильоне. Цкъара ехкача 8 килограммана юкъе хиннай 600 грамм йохкаенна коартолаш, ерригнех 7 процент. № 44 йолча ларьке ехкай lажагlъенниен йохкаенчен лордех цlенъяноэ йолек кабуц, цкъара ехкача 4 килограммах 700 грамм телха а йолаш, с ерригнех 13 процент. Соахка октябрь бетте цкъа баьча тохкамах 7 тони стандартах йоаца продукци торговли сете схкалга гучадьинад, бизза мах а боаккхаш. Цу тайпара хьоачамбоацараш гучадьинад №№ 7, 14, 15, 8, кхыйолча тикашка, 10 бетта баьча 132 тохкамах 62 моттиге гучадьинад чlоагlа советски торговли телхаеш дола харцахьара хlамаш.

Республика юкъарча кхачани торговлен предприятешка санитарни хьалаша дlадехараш кхоачашдарахи телха кхача хургбоаце гlулакхаш вlаштlехьдахарахи бола 1978 шера 11 маера НГlАССР Министрий Совета соцам, иштта город Грозне санитарни порядок хилийтарах йола 1978 шера июлера решени лерттlа кхоачашъяц «Плодоовощторго». Санитарно-технически режим телхаю торговн предприятешка. Тикашкара ший ханнахьа дlахкхаьц телха хьакъоастадаь баьцдаьраш, сом, йовсаенна тара, цlенъяц тикашта, павильонашта. ларекашта уллувра моттигаш. Дlадехараш жоп луш дац дукхача предприятешкара санитарно-технически хьалаш.

Нохч-Гlалгlай халкъа тlахьожама комитето гучадьха уж хьоачамбоацараш дlадоахилга. Дlахо торговли дегlаяра йола партен правительствен указанеш хоадам боллаш кхоачашъяра де дезараш делга, 1979 шера июле, октябре шоаш цу гlулакха дагlох комитетага хоам белга хьадайхад «Консерплодоовощ» яхача производственни аграрно-промышленно-торговн объединене генеральни директор волча Б. Г. Вычихингара, «Плодоовощторга» директоргара Ш. Ц. Цураевгара.

Розничнн предприятей кулгалхошкара доагlар хьа ца дехар, сомий, баьцадаьрай продукци йохкара бокъонаш нийса леладах бола цар бехктокхам лохбалийтар санна дола гlалаташ дlахо дувлийтача могlийтаргдоацилга дlахайтад «Плодоовощторга» директора нов. Цураевна, уж хьоачамбоацараш дувлийтарашта дисциплинарни бехк баьлга, торговле бокъонаш телхаир цlендаь дlа а доаккхаш торговле культура лакхъяра де мел дезараш дергдолга хьакойташ цо деннача деша лоархlам а беш. Иштта сом, баьцдаьраш дохкилга вlаштlехьдоакхача цlенхаштта, хьоачамбоацараш нийсдалийтарах, санитарно-гигиенически режим телхарах, розничнн торговле предприятей балха боагlаш бола тlахьожам ца лоаттабарах выговор яьй «Плодоовощторга» директора заместитель йолча нов. Резвинскайне.

Шоай декхараш дика кхоачаш дешба Назрановски районан совхоз-техникум халкъа тlахьожама группа членаш. Карара шу доладелча дезва Яндарерча отделене шурий-товарни ферме шура ихкарx, хьайбашти доакъараш дlададара, техника кхашкарча балхашка кийчъяри, кхыдолча боахама гlуланхашка хьожаш рейдаш е кхийнад цар. Хlьта укхаза халкъа тlахьожамхоша гучадьха хьоачамбоацараш сихха дlададар бахьан долаш дикка паччахьалкхен рузкъа кходе вlаштlехьдьинад.

Сурта тlа: хьайбашта доакъараш хьаккара балхаш миштад хьожаш ба халкъа тlахьожама группа членаш (Аьрдехьара аьттехьа) Цороев Аюп — председатель, Кансигов Мурад, Евлоев Мохьмад, Даурбеков Якъуб, Iильясов Руслан.

И. ПЛИЕВА сурт.

МугIараш шерлу

Тlехьарча шерашка тоаенай Шалински района халкъа тlахьожама органий организационни структура. Масала, 1975 шера цу районе 74 керттера, 42 цехий группа, 35 халкъа тlахьожама пост хиналле, хlанз болх беш я 96 керттера, 50 цехий группа 51 халкъа тlахьожама пост. Ерригача Шалински района халкъа тlахьожама органашка чувоагlа 3000 совгlа саг.

Районерча йоккхагlа йолча предприятей группашка бюро а херка вlашагlъекхай тlахьожам лоаттабергбола сектораш.

Районерча халкъа тlахьожама комитето, парте райкомо республикански халкъа тlахьожама комитетой кулгал а деш группайн постийн хьинар айде гlерташ цхьадола балхаш даьд. Тlехьарча хана цар бу болх каст-каста буац халкъа тlахьожамхой собранешка, комитета заседанешка, группай председателашен постай кулгалхойн вlашагl а техе семинараш, совещанеш ю.

Иштта, укх шера апрель бетта, районерча халкъа тlахьожама органашка болх бу коммунисташ вlашагl а техе собрани йир оаха. КПСС XXV съезда оттадаь декхараш кхоачаш а деш районерча халкъа тlахьожама органашка болх беча коммунисташа де дезарех лаьца собране доклад йир парте райкома хьалхарча секретара нов. У. А. Исмаилова.

Март бетта районни комитето ший заседане ладийгlар Аргунски «Пищемаш» завода халкъа тlахьожама группа председатела нов. М. Абдулаева яьча отчетага.

Тlахьожамхой хьинар а инициатива а айе гlерташ оаха беча балхах пайда боал. Паччахьалкхен планаш заданеш кхоачашъяра, халкъа боахам лорабара, волокитех бюрократизми дlаяккхара дукхагlа рейдаш, тохкамаш де яьнай районера дулха комбината (пред. Сизов). «Пищемаш» завода (пред. Абдулаев), Аргунски гlишлош еча комбината (пред. Вайтаев), цемент еча завода (пред. Мадаев). «Предгорный», Куйбышева цlерагlча совхозий (пред. Умарови Ужахови) тlахьожама группаш.

Халкъа боахама де доагlаш дола доал ца дар, законаш телхадир, арахецача продукце дикал дола хилар бахьан долаш бехктокхаме эзаб дукха кулгалхой. Иштта, масала, 1978 шерея укх шера биъ беттея районни халкъа тlахьожама комитето 40 гаргга саг бехктокхаме лзав, хlаьта 20 саг паччахьалкхена даь зе юхаметта оттадеш 3352 сом ахча такха декхарийла ваьв.

Эсала болх бу «Ремстройтреста» чуйоагlача Аргунски ремонтно-гlишлошъеча управлене, «Джалка», «Курчалоевский» совхозий, дlа-са лелача № 557 йолча колонна, № 3 йолча гlишлой-монтажни управлене халкъа тlахьожама группаша. Цу группашка кlезига хул собранеш. тlахьожамхой берригаш а бац хоадам бола заданеш йолаш а деча тохкамашка массанахьа даьха лоацаш а. Тохкам беча хана гучадуьла кхоачамбоацараш массанешха дlадоккийтац цар.

Районни комитето а цуй штате йоацача отделаша а группашен посташен беча балха е йоагlа анализ яц, тlайаца решенеш миншта кхоачашъю хьанац. Районни комитета бахлой кlезига хул предприятешка, организацешка, повкъостал дац халкъа тlахьожама группашта, посташта.

Районни комитето шера заседани а яь бийцар СССР халкъа тlахьожама комитето Курганска области халкъа тlахьожама болх бувцаш баь соцам районерча халкъа тlахьожамхоша де дезар хоадам боллаш белгалдоаккхеш йола мероприятеш оттайр.

А. ШЕРИПОВ,
Шалински района халкъа тlахьожама комитета председатель.

ДУКХАГlА ТЕРКАМ БЕ

«Электроприбор» завода пхелагlча цеха халкъа тlахьожама группа цеха юкъарча собране хержача 12 сагах латт. Кертерча группи пхе сагах латта бюро и, цеха пхе а участке болх беш пхиъ пост я. Цеха халкъа тlахьожамхой юкъарча собрано, хlара тlахьожамхочунга дулургдар теркал а деш, берригнешта а декхараш тlадехкар. Вlашагlъеллар кхоъ сектор, производственни, экономически кхомбарен, дикала йола комисси. Цеха кертера группа хадденза тlахьожам лоаттабу паччахьалкхен планаши заданеши миштта кхоачашъю хьожаш, цо бу цеха чура резерваш гучаяккхаран царех пайда эцарах, производства эффективности продукце дикали лакхъяра тlаберзабаь болх. Къахьегамен материальни ресурсай, ахчан средствай кхомбарах царех кхетамца пайда эцарах, керда а прогрессиви а мел дар производствана юкъедоаладоре гlулакхашта шоай участкешка даима тlахьожам лоаттабу посташа.

Цеха халкъа тlахьожама группа балха план хlара кварталe уттаю партийни, профсоюзни, комсомольски организацешца цхьана. Халкъа тlахьожама группа планe тlа белгалдоах чакхдаха деза гlулакхаш, уж кхоачашдара ханаш, царех хlара гlулакх дара бехктокхаме нах малав, план чlоагlъо цеха группа бюро, заводе кертерча группаца цхьана. Цул тlехьагlа массанена го йиш йолча моттиге хьалтох из халкъа тlахьожамхочун стенда тlа.

Цеха халкъа тlахьожамхой собране группа бюро отчеташ ю балхага хьожаш гучадийнарех. Халкъа тlахьожама керттерча группа завода партномаца цхьан семинараш ю цехийи отделенийи группай председателашца. Цу семинарашка председателаша балха опытех дувц, плановн заданеш кхоачашъяран продукце дикал лакхъяран тlаберзабьча шоай балха координаци ю.

Завода халкъа тlахьожама керттерча группа даима повкъостал ду планаш уттаеча а белгалъяха мероприятеш чакхйоахача а. Иштта, дукхаза хьежай керттера группа, цехий отделий группай председателаш, производственни отделийн цехийи начальникаш, конструкторaш, технологаш, ОТК тlахьожамхой юкъе а оаш, арахецача продукце дикал миштай. Цкъа хьожаш гучадьлар, пхелагlча цехе сборка е брак яь йола оатхалаш яхкийта кулар, хlаьта из хlама арахецача продукце дикала чlоаггlа lатгlъаш а хиннa хилар.

Хьожаш гучадьынарашь дувцара 5-ча а цуца ювзаеннача а цехашкара халкъа тlахьожамхой юкъе а болаш собранеш йир, цига белгалдаьхар технологически процесс телхаяр, технологически конструкторски документацеш уттаеш даь гlалаташ санна дола гlулакхаш дlадехара, хlаьта иштта кийча оатхалаш уллаши лоаттаяреи царна транспортировка еаган тоадара де дезараш.

Хьажаврий материалех пайда а эцаш арахийцар «Крокодил» яха сатирически листовкаш. Завода администраце бехке бараштa административни взыскавеш йир. Рейдашен арахецача продукце дикалга хьажарой тlо дир арахецача продукце дикали белха ритмичности тоаe. Хlанз пхе тайпара изделеш арахец заводо Паччахьалкхен дика ла знак тlалаттаеш.

Пхелагlча цеха халкъа тlахьожама группа 1978 шера 1 январе дена 1979 шера апрель бутт хьатlакхачалца йолча хана чакхдьаккхад 28 хьажари рейди. Цу ерригача рейдаштен хьажаранен аьтташ уттаьй. Керттера тlахьожам лоаттабаь планови заданеш кхоачашъяран продукце дикалан, иштта хьийжад материальни ресурсаш, ахчан средстваш, электроэнерги кхоеш къахьегама дисциплина миштта латт.

Ерригa уттаяь акташ цехий начальникашка, участкашка, отделашка дlалхьийтар, хlаьта цига уж ювцаш собранеш хилар. Пхелагlча цеха халкъа тlахьожамий керттерча группе дlачуешача материалий хьакъехьа цехийн отделийн администрацешо халкъа тlахьожамхой собране отчеташ йир оатхалаш ритмичи хьачутеларан арахецача продукце дикал лакхъяран чакхьяха лаьрхlа мероприятеш белгал а еш.

Халкъа тlахьожама группа балха эффективность лакхагlа хилийтарa чlоагlа теркам тlабохийт оаха, цо болх миштта бу ваха дlахайтара. Халкъа тlахьожамхоша оттаь ерригa акташ стенда тlа хьалъетт, цо торо хулийт цехий а отделий а ерригача коллективашта уж дlайовзийта.

Вlаьрчача шера арахийцай барх! «Крокодил» яха сатирически листовка, царех 6 арахецача продукце дикала хетаь яр. Ерригa сигналаш теркал а яь, цеха кулгалхоша административни бехкаш дир гlалаташ дувлийтарашта.

Халкъа тlахьожама группа дикка балхаш даь дале а, хьоачамбоацараш а да тха балхаца. Цхьаболча халкъа тlахьожамхоша лаца доагlача тайпара дакъа лацац балха юкъе, шерра юкъе эзабац группаца лаьрхlа боцца нах. Керттерча группа, цу дакъе бюрос а, кхоачамбоалаш болх баьбац цеха ерригa коллективе халкъа тlахьожамхой балха юкъе оазa. Цехийн отделийн административни цкъаза бахьан а доацаш тlехьадоах акташ тlа белгалдаь хьоачамбоацараш дlадахара дьарех хоам белга, хlаьта цхьадола дешаш хlанз а тlехьа къоаста а даьдац, из хlама плановн заданеш кхоачашъяран продукце дикал чlоагlъо lатгlъашехьа.

Айхха бувзам лоаттабу цеха халкъа тlахьожама группа завода комсомольски прожекторца. Бетта-бетта плоапатlа цхьана рейдаш ю, уж миштта такхъювл а цар мала-гlа повкъостал ду а комсомольски прожектора стендаш тlеи листоваш тlеи дувца а дуцаш. Цул совгlа «Прибориста» яхача завода газета тlа лаьрххlа йоаз рубрика я халкъа тlахьожама материалашта хьежаь, укхаза номер тlара номер тlа дувц хьажарийн рейдайн итогех.

И. ПРИГОРНЕВ.
«Электроприбор» завода № 5 йолча цеха слесарь, халкъа тlахьожама группа кулгалхо.

БОЛХ КХЫ А ТОАБЕ БЕЗА

Халкъа тlахьожамхой болх тоабара даим уйла еш я «Грознефть» объединене партком, предприятей партийни организацеш. Цар керттерчарех цхьа гlулакх лоархl халкъа тlахьожама кадраш лерттlа дlанийсъяр, царца кхетама болх бар, продукце кхом беши хьурмат деши хилар.

Тха объединене болх беш я 1500 халкъа тlахьожамхочо дакъа лоацаш йола 80 группа, 201 пост. Тlахьожама балха ма хулла дукхагlа коммунисташ, болхлой юкъеоза гlерт тхо. Иштта вlашагlтехача группайн постийн дикагlа лелабе вlаштlехьдоал тlахьожам лоаттабара болх. Цул совгlа, объединене халкъа тlахьожама комитете вlашагlъеллай 66 инспектор болх беш вола штате йоаца 7 отдел. Берригаш а партийни организацеша могабаь а шоай декхараш дика кхоачашдеш а ба уж. Партийни бюрошка е партийни комитеташка зерка а парте членаш а ба ерригача группай председателаш.

Соахкен укх шера хьалхарча квартален паччахьалкхен планаши заданеши кхоачашъяра, производства низех, материальни къахьегамен ресурсех пайда эцара, керда техникеи дикагlйола технологии балха юкъеихьаре дешаш дувцаш 30 тохкам баьб объединене халкъа тlахьожама комитето. Керттерча группашен посташен 690 тайп-тайпара тохкам рейди яьй. Царех 75 процент производства эффективность лакхъяра, кхом бара, хьурмат дара йешашка хьожаш хиннай. 220 тохкамо гучадьхарашка хьежай группаш. Кхоачамбоацараш дувлийта 39 гlулакхера саг тlаккйха хиннав халкъа тlахьожама группай заседанешка. Тохкамо гучадьхача кхоачамбоацарех дувц стендашца, фотовитринашка, молнешка, «листовкашка», «За нефть» яхача дукха тираж йолча газета оагlош тlа.

Халкъа тlахьожамхой болх кхы а дикагlа тоабара объединене партномон халкъа тlахьожама комитетои цхьана соахка семинар йир группайн постийн председателашта лаьркlа. Цига дийцар «Доагорa-энергетически ресурсаш кхом беш дlаяхийтара тlехьа лоаттабеча къовсамах дола халкъа тlахьожамхой декхараш», «КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленума решенеш кхоачашъярахи социалистически доалахьe лораяра болх тоабарахи дола халкъа тlахьожамхой декхараш» яха дешаш. Укх шера февраль бетта собрани яьй халкъа тlахьожаме болх беш болча коммунисташца. КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленума решенена дlадехаран кхоачашдеш кхом баран хьурмат даран, производства эффективность лакхъяра тlехьа лоаттабеча къовсама лаьрхlа уйла тlайохийтилга. тlахьожама болх тоабелга вlаштlехьдаккхарах берригача халкъа тlахьожамхошка, коллективай членашка хьайкараь дир собране.

Юкъахьацарча партийни организацешка «Халкъа тlахьожама органашта партийни кулгалдарах» яха дешаш дувцаш каст-каста ладувгl объединене партномa заседане. Халкъа тlехьожама органий болх тоабара лаьрхlа да из. Масала, из болх миштта лел дувцаш ладийгlар Октябрьски УБР партийни организацега. Иштта укх шера апрель бетта ладийгlар КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъярах йолча «Грознефть» объединене халкъа тlахьожама комитета балхах» йолча отчетага. Къахьегамен производственни дисциплина чlоагlъяра, балла ха зехьа йовлга лохдара дешашта хетаь lилман-практически конференци йир оала объединене, халкъа тlахьожамхоша дакъа а лоацаш. Конференце тlайийцача рекомендацешнен мероприятешнен хоадам боллаш белгалдаьхар халкъа тlахьожамхой декхараш.

Шера йола перспективни план я объединене халкъа тlахьожама комитета. Цун планага хьежа а хьеже моллагlа а дувца мегаргда аьнна хетача дешаех йола предложени лу объединене партийни комитето. Партнома могадарах массехк тохкам баьб, цхьадолча дешашка хьежай объединене халкъа тlахьожама комитет. Оборуданех, транспортах пайда эцилга тоадарца болх беш йоацача оборудованена, буровойнарча материалашта лерттlа доал дарца дувзаденна да уж дешаш.

Бовзамий хьал, кхоачамбоацараш довза лоаш болча кулгалхой, халкъа тlахьожамхой вlашагl а беттаж, цар шоай дагара дараш дlа юха дувцаргдола гlулакхаш вlаштlехьдоах партийни комитето.

Нагахьа санна царца дешара, иштта кхетама болх беш хилча, халкъа тlахьожамхой къахьегам пайданегlа хургболга хов тхона. Цудухьа, объединене халкъа тlахьожама комитетаца цхьана оаха вlашагlъеллай хьалхе а чlоагlъяьча планагlа халкъа тlахьожама группай председателаша дешаргдола школа.

Белгалбаккха боза «Старогрознефть» НГДУ, Грозненски бурув тохара балхий управлене, трубно-инструментальни база, «Грознефтегаз» НГУ партийни организацейи халкъа тlахьожама группайи дика болх. Цар иш тlабахийта тоаду тlахьожама балха гlулакхаш, кхетам болаш ду тохкамаш, лерттlа къовстаду царех хьахиннараш, цlенхаштта бехке бу паччахьалкхен дисциплина телхаеш бола кулгалхой. Цу балхаца кхоми хьурмати дела тоадара доагора-энергетически ресурсех боагlача тайпара пайда эцара чотах 1978 шера кхоьй 16,3 миллион киловатт-сахьат электроэнерги, 3070 тони условни доагор, 463 жар гигокалори йоахала энерги. Электроэнерги кхоара дика толамаш даьхад Старогрозненски УБР, «Октябрьнефть» НГДУ, кхыйолча коллективаша. Укх шера 21 апреле коммунистически субботник хиннача дийнахьа духхьал кхоьйча энергеца болх беш хилар «Старогрознефта» «Октябрьнефта» мехкдаьттахой, Октябрьски УБР бурувдеттараш.

1978 шера 455 тони бензин, 335 тони дизельни доагор кходаьд объединене транспортни предприятеша. Дукхагlа кхом баьрех я Октябрьски, Ташкалински, Грозненски технологически транспорта управленей коллективаш. Духхьал укх шера хьалхарча квартале объединене кходаьд, планагlа доагале дезаш хинначунца лоархlам бича, 5,4 процент бензин, 3,5 процент дизельни доагор. Хlаьта соахка еннача рационализаторски предложеней чотах а 3,7 миллион сом пайда хиннаб объединена.

Партийни организацей кулгалца кхом бара, иштта чурча торонех пайда эцара режим чlоагlъяра халкъа тlахьожамхоша хьинаре къахьегарах пятилетка кхаь шера план толамца хана1 хьалха кхоачашъе вlаштlехьдаьлар «Грознефть» объединене, ерригача предприятешта юкъе цхьаккха тlехьа юсаш а йоацаш. Доккхий толамаш даьхад укх шера дlаяхача хана.

Дика дараштa нийсса халкъа тlахьожамхоцта партийни организацеша кулгалдара балха тlа долаш да лоархlаме кхоачамбоацараши даьза дисараши. Халкъа тlахьожамхошта эсала кулгалдеш я объединене транспортни предприяте партийни организацеш. Планигlа беши шерра дlабовзийташ бац группайн постийн болх. Таханарча хано дlадехараш кхоачашдеш бац ОРС-ашкарча, гlишлон-коммунальни боахамашкарча халкъа тlахьожама группайн постийн болх. Объединене халкъа тlахьожама комитета, предприятей организацеша, халкъа тlахьожама керттерча группаша лерттlа уйла тlайохийташ ахкац, дlайоаржаяц дикагlйолча группайн постийн балха опыт.

Кхыметтел, халкъа тlахьожама группаштен посташтен партийни кулгалделга во ца латтача коллективашка а йолаш я доагора-энергетически ресурсай кхом бара йола резерваш. Масала, «Старогрознефть», «Октябрьнефть» мехкдаьттен гази йоахача управленей скважинашкарча кlоарга-насосни фондашка боккхагlа низ бола электродвигателаш оттаяр бахьан долаш шерра-шера йов бlаьш алараш киловатт-сахьат электроэнерги. Массанахьа а оттаьяц хий доадара учет еш йола прибораш, доагора энерги дlаяхийтара йола удельни нормаш. Уж гlулакхаш къоастадеча боккха болх бе йиш йолаш ба халкъа тlахьожамхой.

Къахьегама, производственни дисциплина чlоагlъяра, балха ха йовлга лоаддара, рузкъана доал ца дар, лечкъадар, приписаш елга дlадеккхара дахьъе массанахьа а тоабанза баргбоацаш ба халкъа тlахьожамхой болх.

Партийни организацей кулгалца укх шера а иштта бlаьрчача пятилетка а планаш кхоачашъяра лоаттабу тlахьожам чlоагlбарах дола шоай гlулакхаш «Грознефть» объединене предприятей халкъа тlахьожамхоша тоадарца шийна хьалхашка оттадаь декхараш толамца кхоачашдергда тха коллективо.

Н. ШЕРБИНА,
«Грознефть» производственни объединене партнома секретарь.

Шоай бехктокхам бовзаш...

Рабоче, иштта республике эгара хьалхарчарца СССР Конституци тlайийца шу дузача дена иттагlча пятилетка кхаь шера план хана1 хьалха кхоачашъярах рапорт делир «Самашкинский» совхоза коллективо. Цу шерашка фийг болча культурай — 12 центнер, шекара свеклай — 100 центнер лаьхбенаб хlара гектара тlара чубахьа хьувиьям. алсамъьякхай хьайбашкара йоахя продукташ, дукхагlа дахк паччахьалкхенга дулх, шура.

Цу толамех лоархlаме дакъа доалл тха боахама халкъа тlахьожамхой группай а. Совхозе вlашагlъеллай 82 тlахьожамхочо дакъа лоацаш йола 8 группа. Совхоза партийни комитета кулгалца планаш, социалистически декхараш кхоачашдеча хьинаре дакъа лоац халкъа тlахьожамхоша. Производства лоархlамеча дешашта беррига кина тlаберзабу. кхоачамбоацараш гучадьха из lеш, уж цlендаь дlадахара а диза дакъа лоац оаха.

Соахка планагlа 12 тохкам баьб, царех 2 болхлой хоамегlа а беш, тайп-тайпарча гlулакхашта 30 совгlа рейд яьй оаха. Иштта укх шера биъ бетта а цу тайпара 8 рейд е вlаштlехьдьинад тха. Укхаза 10 совгlа боахама ду доал теcса дитара факташ, финансово-бохалн нарушенеш гучаяьхай халкъа тlахьожамхоша. Из бахьан долаш совхоза кассе кхачуденнад 2 эзар гаргга сом. 8 сага административни партийни бехкаш даьд. № 1 йолча шурий-товарни фермера хьайбаш аьрхlача цхьа бежан тоьандар. Халкъа тlахьожамхой предложенегlа тохкийта следственни органашка дlачуденнад из доаи администраце.

Хьайбай боахамашка доакъараш кийчдара, дlаоттадаь лоаттадара, уж доагlача тайпара доахаииа дlателара, шура яккхара а иштта хьовнах ликха йолаш ца паччахьалкхента йохкара а дешашта цахаддаш тlахьожам лоаттабу халкъа тlахьожамхоша. Масала, 400 совгlа етт болча № 1 йолча шурий-товарни ферме ювэтта хьалхашка латтача декхарех шерагара шерага лоархlабацар, кlезига йоаккхар шура. цунах а 20 процент совгlа яр сортах йоацаш дlачутелар. Администрацеца, партийни организацеца, иштта кхыйолча общественни организацешца цхьана тохкам а баь, доакъараш лечкъадар, къахьегама дисциплина доха хилар, санитарни бокъонаш телхар, ферма заведующи ший декхараш кхоачашдеш ца хилар гучадьккхар халкъа тlахьожамхоша. Партийни, профсоюзни комитетий шерарача заседане йийцар тохкама материалаш. Ферма бригадир нов. Саламов балхара дlаваьккхар. Хlанз фермаца кулгалдеш ва болх дика хоаш вола саг. Толамца кхоачашъю планаш, тоаенпай дlачулуш йолча шурий дикал. 1977 шера 5 процент мара ехкаеце, соахка 20 процента дlаяхоачаш яр цхьоалагlча сортах паччахьалкхента ехна шура.

Группаша лерттlа уйла тlайохийташ леладу техникех пайда эцара доаш. Соахка сентябрь бетта автопарка балха тохкам беш производства балха тlера а бувлаш шоферашта шоай гlулакхашта машинаш лелаялга гучадьккхар халкъа тlахьожамхоша А. Кудаевен М. Ануеуен. Каст-каста балха араювлар ехна а спедометраш болх беш йоаца а машинаш. Материалаш дlачуелар совхоза администрацега. Бехке бараштa таlазар дир. Хlаьта гаража заведующена В. Багиевна выговор елар.

Материальни ахчани рузкъа кхом беш дlаяхийтара тlехьа цахаддаш къовсам лоаттабеш хьабоагlа халкъа тlахьожамхой. Техникага, пайда дукхагlа хургболаш, болх байтара цар еннача предложенега хьажар боахама кулгалхой. Из бахьан долаш соахка кходир 15 тони совгlа бензин, 81 тони дизельни доагор.

Ерригача звеноша шоай декхараш лерттlа кхоачашдарах тийша да группа балхах хьакулар. Груше вlашагlъеллай 7 сагах латта бюро, организационни гlулакхашта шоай болх дlабовзийтарга, планаш кхоачашъяргa, продукце дикалга, кхом барга, хьурмат дарга, социалистически доалахье лораяргa къахьегамхой жалобашкеи предложенешкеи хьажара гlулакхаш къестадеш йола 5 сектор. Секторашца тохкамаш ду, группа планаши гlайийца рекомендацеши кхоачашъелга вlаштlехьдоах. Халкъа тlахьожамхой керттера болх дlахьош я группа бюро. Кхыча общественни организацей балхий планешца ювзалуш йола шоай перспективни текущи планаш кийч а еш группага хьажа а совхоза партийни комитетага могаяйта а дlател халкъа тlахьожама группа бюрос. Хана деча балхашта тlахьожам лоаттабара къаьстта мероприятеш уттаю, хана йола постащ вlашагlъехн цо. Ялат чуэцача хана хlара отряде, звене вlашагlъеллаьр халкъа тlахьожамхоехи «Комсомола прожекторахи» латта 4 пост. Ялат миштта чуэц, хьувкъам ца бойтарга хьожаш бар цар доакъошкой. Цахаддаш тlахьожам лоаттабора доагори машинаш даьтташи ца дойташ дlаахийтара, ялат чуэцаш бола болхлой материальни гlулакхашта lалашбара даькъе а. Уж ерригa хlамаш бахьан долаш ца бовш 10 балха дийнахьа чуийша бьлар хьувкъам.

Массанеша бер цхьан бертаца хилийтара профсоюзни организаце комиссешца, «Комсомольски прожектора» штабаца цхьана вlашагlа а кхийте бу оаха тохкам. Тохкамий итогаш а еш уж халкъа тlахьожамхой собранешка дувца уттаду, юкъе боахама коллективана хьалхашка отчеташ ю группа бюрос.

Цунца цхьана кхоачамбоацараш а да тха халкъа тlахьожамхой группа балхаца. Хlара бригада, ферма продукцега дlадодар лохдара йола шоай планаш кхоачашъяра массаза а цахаддаш а тlахьожам лоаттабац. Цудухьа къахьегамта, дулх, шура яккхарга дlадодар хlанз а лакха да. Иштта низ тlабахийтта къовсам лоаттабац материалаш кхом беш дlаахийтара, общественни рузкъана доал дара даькъе а. Берригача халкъа тlахьожамхоша лерттlа болх бергбола гlулакхаш вlаштlехьдаьхадац группа бюрос. Цхьабараша тесса леладу уж лоархlаме дешаш, тlаьхьаштта кхоачашду боахамера кхоачамбоацараш дlадахарца дувзаденна дола шоай декхараш.

КПСС ЦК июльски ноябрьски (1978 ш.) Пленумий решенеша юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка оттадаь доккхийя бехктокхамен декхараш геттара дика довзаш болча «Самашкинский» совхоза халкъа тlахьожамхоша уж кхоачамбоацараш дlадахара шоай беррига низ яхобергбац.

К. БОРЩИГОВА,
Ачхой-Мартановски районa «Самашкинский» совхоза халкъа тlахьожама группа председатель.

НАХА КХЕТАМ БАЛАРА БОЛХ ТОАБЕШ

СОЦАМО ДЕКХАРИЙЛА ВУ

Вай мохк хIанз лоархIаечá исторически этапе ба. Чакхдаьккхад экономика дIахо дегIакхийла, советски наьха хьал-торо кхы а лакхъа иттлагIча пятилетка кхо шу.

Ма харра, чаккъяьккхача хана керттера хиина событеш яр керда СССР Конституци тIаьцар, СССР Лаккхехьарча Совете хоржамаш дар. Дукха ха йоццаш хиннача КПСС ЦК Пленумон СССР Лаккхехьарча Совета сессей хьахьенхар парти, берригé советски нах ленински курсах тешшаме болхаш хилар.

Берригача советски наха санна, ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» яхача завода болхлоша, чIоагIа гIадбаха, дог айдеена тIаийцар КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председателалла юха а харжар. Тха болхлоша, завода партийни бюрос хоадам болла шоай программа санна тIаийцай Пленумеи сессеи Л. И. Брежнева даьча къамаьлий положенеши выводаши.

Советски наха хов вай парте ЦК мел дер наьха вахар тоаде, наьха духьа делга. КПСС ЦК дукха ха йоццаш тIаийцача «Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабарах» болча соцамо тха заводи болхлой, инженераш, техникаш, балхахой декхарийла бу дика дисар де, болх кхы а дикагIа тоабе.

ХIанз завода партийни бюро дукха болх беш я идеологически болхлоашта цу соцама чулоацам бизза Iомабергболаш вIаштIехьдаккха гIерташ. Заводе цхьаккха саг вусаргвац соцама чулоацам, цо дIадехар дизза ца довааш. Цу тIа дувца дешаш чIоагIа лоархIаме а тха завода коллективана доагIаш а да. Пачхьалкхен планаш оаха тIехкхоачаш йой а, кравственни болх тоабара тхо дукхагIа теркам тIаахийта дьвнна дале а. ХIанз а тха коллективе идеологически болх беча кхоачамбоацараш нийслу.

Заводе болаш ба къахьегама дисциплина телхаю нах, хила еззача тайпара лакха яц арахецача продукце дикал, харцахьа дола гIуланхаш леладеш моттигаш а нийслу. Заводе дика къахьегаш, лакха къахьегама хьокхамаш доахаш болча болхлоша массане а дакъа лаццобщественни вахаре, йовзостал дац шоллагIа йола професси карьерие шоай вовкъосташта.

Иштта, масала, завода механически цехе болх беш ва лакха квалификаци йола производственник — автоматчик Кузнецов Владимир. ХIанзлехьа пятилетка шой план кхоачаш а яь 1961 шера чотах болх беш ва из. Цо хьахьокх Кузнецов дика производственник хилар. Бакъда, из дика болхло ва але дог дагIац цхьаккхе. Ше заводе болх беча пхе шера цо шиý профессех цхьа болхло кийчдаьккхац, коллективе общественни вахаре цхьаккха дакъа лаца тугеш вац. В. Кузнецова собране къамаьл деш, мегаргдола хIама аьнна моттиг дагадагIаш сонь. Из хала хет. Цун безам хилча, шиý балха ве а ца деш, вIаштIехьдаргдар цун хьехамча хила, керда болхлой тIехье хьалкхее. Дукха дийцал оаха цунца цу гIулакхех лаьца. Бакъда цох хулаш хIама дац. Ужморгаш заводе дукха ба ала-м валлац со. ХIаьта е массане ше-шийгара доагIар дича бакъахьа дар.

Тха заводе ба лакха квалификаци йола дикка общественникаш: Р. Гизатулин — автоматчик, А. Котиев — слесарь-лекальщик, Я. Сагов — токарь, Л. Беркало — слесарий-сборщиков бригадир, дукхха кхыбараш. Цар шоай балха йоккха говзал къоначарна камаьрна дIалу, Iомабу уж шоай предприятедархIа, цух сийде.

Оаха доккхал ду заводе моллагIа декхар кхоачашде могаргдолаш тхоай коллектив хиларах. Дукха хьинар, иза дIабахийтар из коллективан вIашагIйоллам, хьалхеелеш тха завода хиннача директора, коммуниста Мальсагов Арсмана Арсамакас. Ше култалдеча наха кхетам луш геттара дукха къахьег производственно-диспетчерски отдела начальника Чахкиев Яхьяс, завода директора заместителе, марксизма-ленинизма лардий школа пропагандиста Албогачиев Ахьмада. Дукха ба заводе шоай ха, иза ца лоархIаш, моашкара хьоакхам гойташ, коллектива кхетам луш бола коммунисташ. Иштта, сборочни цехе кхетама болх бара ше Iоаьнча опытах заводоуправлене болхлошта дийцар А. И. Албогачиева. Слесарь-лекальщикас Котиев Ахьмада дийцар КПСС Центральни Комитето «Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабарах» тIаийцача соцамах лаьца. Цу темах лаьца беседа йир воккхагIолча мастере Цуров ТIахIира.

КПСС ЦК соцамо идеологически болхлошта хьалхашка уттаду чIоагIа лоархIаме декхараш. Из кхета а деш оаха совещани яьй агитаторашца, пропагандисташца, лекторски группашца, политинформаторашца. Царна хьалхашка хоадам бола декхараш оттадаьд оаха. КПСС ЦК соцамо дIадехараш дизза кхоачашдара де лезараш белгал а доахаш мероприятеш уттаяьй, уж чакхйоахаргйола нах къоастабаьб.

Заводе соцамо дIадехар кхоачашдара мел яйар долеш да. Идеологически балха опыт йола кадраш я. Партийни а комсомольски а дешара школашка гIолла пропагандисташа шерра дIабовзийтаргба КПСС ЦК соцам, оарцагIбоахаргба заводе болхлой цо дIадехар дизза кхоачашде.

Бакъда, политико-кхетама болх производстве мара лелабе вIаштIехьдалац тха. Из геттара кIезига да. Тха заводера болхлой района дукхача юрташка бах. Уж бахача моттигашка кхетама болх лелабе тха вIаштIехьдалац. Из лоархIаме болх шоашта дIатIаийцача, сона хетачох, бакъахьа бар халкъа депутатий моттигерча советаша.

Заводе партийни бюро заседани, партийни собрани хиннай КПСС ЦК «Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабарах» болча соцамах лаьца. Идейно-политически болх дIахо тоабарах тIаийца соцам а ба тха. Цун чулоацам ба завода болхлой атеистически, интернациональни, тIема-патриотически кхетам цахаддаш кхы а дегIаккхуврг болаш.

Х. МЕСТОЕВ,
ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода партбюро секретарь.

Оаха яздаьчун лерагIа

Укх шера 13 феврале газета тIа кепатеха яраьлар «ТIехьа хIана ю завод» яха рудай йоацача гIишлой материалий Карабулакски завода кертерча инженера Б. Долакова язъяь корреспонденци. Цу тIа йоахар, пачхьалкхен план кхоачаш ца яр дукхьа тха бехкагIа нийсденна Iаш. Завода болх чIоагIа тIехьатетташ дола гIулакх да гIишлонхошка хьалъяь ца йоакхкаш йита стенка, цо ювадетт приемни бункера чура бийдал хьоаш йолча технологически автотранспорта маневрировани ена, венга аьлча, технологически автотранспорт цхьан оагIорахьара вара бункера дIатIакхиа йиш болаш яц.

Из корреспонденци оаха хьажа дIаяхьийтаяр редакце Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене. Цох лаьца тхога хоам бьича цун кертерча инженера И. Н. Вороновича белгалдаьккхар корреспонденце тIа дийцар бакъхилар. Стенка хьалъяь ца йоалаш тIехьялара декхага хьежар управлене култалхой. Укх шера шоллагIча апрелага кхачалехьа подпорни стенка хьалъяь йоаккхилга тIадожадаьдар цига гIишлош балхаш деш хиначá ПМК-155, гIишлош еча механкаци яра йолча управлене коллективашта. ХIанз проектагIа лаьрхIача бесса подпорни стенка хьалъечара дергиа гIишлош балхаш чакхдаьккхад.

МАССАНЕ ЮКЪАРА ГIУЛАКХ

Республика общественноста II-ча съездера

Кхуви йоагIа тIехье вай мехка, вай халкъа кхоале я. Цудухьа Коммунистически парте а Советски правительства а хадданза йоахко юиз вахара, дешара, салаIара эшаш мел долчунца Iалашъяра. хIара советски нагирхо коммунизма сийрдача идеалашта мутIахьа волаш, массе пагIорахьа дегIаена саг хургволаш хьалкхевара. Парте XXV съезде КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева цу дакъе педагогически коллективашта, ерригача общественноста хьалхашка латта декхараш белгал а доаккхаш, аьлар: «Вай декхар — кердача кхиаьлашта вай политически опыт, экономически культурни гIишлоаьлара проблемаш кхоачашъяра опыт дIаялар, нагирхошта идейни кхетам балара култалдар, вай гIулакх, сийлахь - воккхача Ленина гIулакх цар кхаьхьа ма доагIа дIахоакхаьара де мел эшар дар».

Къонабараш лакха идейни кхетам, социалистически Даьхенна, коммунизма гIулакха мутIахьа болаш хьалкхебара парте ега боахкон кердá тешал да дукха ха йоацаш КПСС ЦК «Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабарах бола» соцам тIаьцар. Цу соцамо къахьегамхошта, кхуви йоагIача тIехьенна коммунистически кхетам балара гIулакх коммунизм духьа лоаттабеча къовсама лоархIаме дакъа лоархI.

Вай республике дика традици а хиина дIаотташ латт кхуви йоагIача тIехьенна дешар хьехаран кхетам баларан даькъе Iоаяь опыт шерра йоалахаш йола общественноста съездаш чакхйоахилга. Оаха хьалхагIа хоам ма барра, Гроане 29—30-ча мае болх беш хилар кхуви йоагIача тIехьенна коммунистически кхетам балара дешашта хетаь республика общественноста II-гIа съезд. Цига «Идеологически, политико-кхетама болх дIахо тоабарах болча» КПСС ЦК соцамо дIа ма дехха кхуви йоагIача тIехьенна коммунистически кхетам балара даькъерча педагогически коллективий, дезалей общественностей декхарех» доклад яьча КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретара **М. О. Бузуртанова** белгалдаьккхар, парте XXV-ча съездо коммунистически кхетам балара даькъе дIадехарех керттердараш нагирхой граждански сакхетам чIоагIбелга, хьинаре вахара позици хьахулийтилга, шоай къахьегама а общественни а декхараш лакха сакхетам а болаш цар кхоачашдар Iалашделга дола.

Вай мехка долаш долча всеобуча хьалашка бераша а кхелетарашна а хьалкхийна дIаотталца шоай дукхагIйола ха школе йоалхх. Цар мировоззрени хьахулача керттера дакъа школе Iомадеча предметашка а уж хьехаш болча хьехархой говзалга а кхоач. Цудухьа къаьстта боккха лоархIам болаш хIама да уж предметаш формально Iомадар ца хулийтилга. Iомаеш йола ерригга яленеши царех хьайоагIа ыводаши дешархой сакхетам чу кIоарта лер юташ хургйолаш гIулакх вIаштIехьдаккхар. Политически даькъе дика кийчо йолаш хила веза хIара хьехархо, хIана аьлча эттара хьалхá, ше моллагIа предмет хьехарах, из пропагандист ва. Къона поахалаш идейно дегIаккхувлара школо пайда ийбе беза вай на гонахьарча вахарах, экономически культурни вахаре вайна тахан карагIдаьнарех. Вай мехка биографи — кагирхошта уж кхача гIерта нравственни лакхаленаш а хиина дIаотта езаш йола миллионаш болча наьха турпала кхелаш.

Идейно - политически кхетам балара балха чIоагIа пайдане а хиина дIаоттад школашна революционни, тIемех къахьегамех сийлен залаш, Ленински цIенош хьадела, кхаь новхала вIашагIкхетараш чакхдоахилга, Л. И. Брежнева «ЗIамигга лаьтта». «Юхадийдалар», «Целина» яха книжкаш Iомадела.

Марксистско - ленински мировоззрени хьахилар чIоагIа дувзадена да атеистически кхетам баларца. Республика дукхача школашка болх беш я атеистически лостам болаш йола тайп-тайпара предметни кружокаш, йоккхагIйолча классашкарча дешархой лектореш, къонаца атеистий клубаш. Иолаш я берий даьшта-новнашта лаьрхIа дына духьаларча тематикех болх бу лектореш. Из гIулакх дика дIаоттадаьд Зандакерча, Долински, Знаменски, № 2 йолча Горагорски, № 2 йолча Вено-Веданарча, Грознерча №№ 31, 37, 48 йолча а кхыйолча а юкъерча школашка.

Шоай района школашка цу даькъе Iоаьнча хоадам болаш йолча опытах дийцар съезде Шалински района халкъа образование отдела заведующе **Р. М. Лукмичеваc**. Иштта, белгалбаккха мегарболаш ба хьехархочо В. М. Шнеерова култалдеш болча Аргунерча № 1 йолча юкъерча школа «Къона атеист» яхача клуба болх. Укхаза дешархошта классни сахьташ чакхдахарца цхьана хан-ханнахьа дуна духьалара чулоацам бола лекцеш, беседаш чакхйоах берий даьшта-новнашца. Районе хул цу тайпарча клубий пентазетий хьажараш-конкурсаш.

Цхьабакъде, доклада тIа а пренешка къамаьл даьраша а белгалдаьккха ма хиллара, цу балха тIа цIенхаштта кхоачамбоацараш да. Дукхачча хьехархоша дешара программаех йоахкаш болча атеистически кхетам балара болча пайдане хургйолча тIоронех пайда ийбац. ХIанз а тIехьа кхыметтел дешарах дика кхуви дола берий а церковникий, дына тоабай моллайн Iоткъама кIалдусаш моттигаш нийслу. Эггара хьалха «дына дай» бера хьалхара сакхетам дезала юкъе хьахулаьдаь царна шоай Iоткъам тIаоттабе гIерт. Республике цIендаь дIадаьхадаш кхенда бола мехкарий маьре дIатейадлга санна тIехьадиса дола гIулакх. Цу тайпара моттигаш укх шера нийсъеннай Гендергеноевски, Белореченски, Ца-Веденски, Харачоевски, кхыйолча юрта Советашка гIолла. Цхьабакъда цу фактех цхьаь цаI цIенхаштта йийцаьц школо, шеррача общественносто. Уж моттигаш тахан наггахьа мара нийслуш еце а царех дикка социальни зе доал.

Школа, дезалей общественностей кертерча декхарех цаI да тахан дешархошта патриотически, интернациональни кхетам балар. Школай программашта юкъейоагIа кхьанцаре тIема кийчо Iомаярца цхьана цига вIаштIехьдоах «Зарница», «Орленок» яха тIема-спортивни ловзараш, тIема сийлен моттигашка гIолла инилбелга. ГТО комплекса яхьаш.

Республика школай дешархоши-лерйоахарашта хьалехав ворхI эзарй ах эзари Сийлахь-боккхача Дай-мехкал, граждански тIемий ветераш, цхьа эзар гаргга комсомола ветеран. Грознерча № 41 йолча школа дешархошта дошо медаль а диплом а еннай «Красный молот» завода болхлошта — Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема турпалашта оттадаьча памятникага уж дика хьожаш хиларах. Республика дешархоша Iунал ду 122 памятникаш обелискаш. Кхелетарешта дай турпала гIуланхаш довзийтача хана дукхагIа йоакхо е еза цу турпалий духовни сибата цар теркам тIаахийтара. Даьхен мутIахьа хилар, цун сий лорадир, денал долаш хилар санна болча моральни гаизий чулоацам царна боавийтара.

Цу даькъе карагIдаьнараш кIезига деце а цунца цхьана даьза дисараш а да. Иштта ВЛКСМ обкома хьалхарча секретара **Г. Х. Эльмурзаева** белгалдаьккхар, «Зарница», «Орленок» яха тIема-спортивни ловзараш вIаштIехьдоахача нийслу кхоачамбоацараш. Царех ца, масала, «Зарница» укх тIехьарча финальни ловзарашка дакъа лоацаш ерригача а районий командаш ца хилар.

Ше хьахиннача хьалхарча денош дена къахьегама, политически яха цIи лелаеш хьайоагIа советски школа. Массане а юкъара юкъерча дешара хьалашка вай кхаьчача хана школа шиý дешархой кийчбе беза царна университете, техникуме, профтехучилище деша могаргдолаш а цунца цхьана заводе, фабрике, колхозе болх бе ховргдолаш а.

Дешархой къахьега Iомабаран царна къахьегама кхетам баларан дешаш хадданза республика партийни советски органий теркама юкъмоттиге латт. «Юкъара юкъера дешар хьехача школай дешархошта дешар хьехилга, кхетам лулгеи уж къахьегамта кийчбелгеи дIахо эргадоаккхаш тоадара хьанъехьа» яхача соцамо дIа ма дехха дегIаухаш латт къахьегама кхетам балара система. производственни ларда тIа доаккхаш латт республике 9—10 классай дешархошта къахьегама дешар Iомадара гIулакх. Дешархоех дукхачар юкъера дешар чакхдаккхарах долче документашца цхьана хьанийду машинистий - механизаторий, автомашинай водителий, кхаш леладерий, бацадарараш кхедерий доаркайн, слесарий электротехникий удостоверенеш. Духьал соахка цу тайпара удостоверенеш хьанийцар 4168 нагирхочо.

Иштта республике хьайиллай 4 дешара-производственни комбинат. чIоагIъу школайн производственни коллективайн бувзамаш. Дешархошта къахьегамй кхетам луча дика дакъа лоац электромеханически, «Трансмаш», «Пищемаш», СССР 50 шу дизара цIерагIча химически, ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», кхыйолча заводий, шейни производственни объединене, «Родина», «Автуринский», «Знаменский», кхыйолча совхозий, цхьайолча колхозий коллективаша. Шефаша школа материально - техническа база чIоагIъяра гIо дал ца Iеш шоай коллективай къахьегама вахарах дIаэбу дешархой. Шоай школашмаш «Пищемаш» заводи коллективан юкъе айхха бувзамаш хилараx дешархошта къахьегама кхетам, профессиональни лостам балара хьаддьнача берватах, дукха масалаш а кхуллаш, дийцар Аргунерча № 2 йолча школа классеи школен боцачá балха организатора З. Ш. Хатуевас.

Массане а ийда эца мегаргболаш да «Красный молот» заводаи Грознерча № 2 йолча школа-интернатаи юкъера бувзамаш. Царех съезде дийцар завода партноча секретара заместителá **И. Ф. Радчиченкос**. Укхаза лелаю коллективни шефства формаш. ХIара класса шефство ю е цхьан цехо е цхьан бригадо. Цо торолу берий хьашташ дизааргIа кхоачашде.

Дешархоша заводчанашца цхьана коммунистически субботнике дакъа лацар, завода беша Сийлен обелиска йисте торжественни линейка чакхъяккхар кхувш йоагIача тIехьенна дег чу дужаргдолча тайпара коммунистически кхетам балара дукхача формаех цхьаяраш я.

Шоай подшефни школашца тоссаденнача бувзамех дийцар Шелковской района «Красный пахарь» колхоза председатела **Д. В. Потетинис**, «Мединструмент» завода директора **С. А. Хазаргинас**. Цхьабакъда шефски балха йоакхо ца еш а кIезига култалхой бац. Цар хIанз а тIехьа кхетадаьдац тахан школе дешаш болча нагирхоех дукхагIбараш кхоана производстве цхьацца моттиг хьа а лаьца дIаотта безилга. КПСС Грозненски горкома секретара **Л. П. Белоглазовас** дешархошта профессиональни лостам балара школашта доагIаш дола гIо ца дерех ПАП-3, кога гIирс беча фабрика, бувзама производственно - технически управлене. «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене АТК, кхыйолча предприятешка организацей култалхой болга белгалдаьккхар.

ДIадахача шера 105 эзар соагIа дешархо хилар юрта боахаме тайп-тайпара балхаш деш, школай здамешта, мебела ремонт еш, тиша аьшка, дарбан баьцаш гулъеш. 182 эзар соагIа дешархо ца натуралистически, опытни Iалам лорадараи балха юкъехоа. Дика хIамаш карагIдувларца белгалъяьна я дукха дешархой производственни бригадаш. Уж дика вIаштIехьъяьхача моттигашка цар доакъошхоех дуккхабараш дийцар бальча колхозе е совхозе болх бе сац. Цунна дола къаьхта тешал доаладир Ножай-Юртовски райисполкома председатела **Ш. А. Чунчуровас**. Иштта, соахка Энгиноера юкъера школа чакхъяьккхача кагирхоех бIарча класс Iейра шоай колхозе къахьега. Эттара хьалха школо, колхозо, юрта Совето дешархошта профессиональни лостам балара болх кхетамца лелабарах хьахиина хIама да из.

Съезде теркам тIабахийтта дийцар республика торопашкеи хьашташкеи хьежна кхувш боагIарашта предприятешкарча дешара пехашкеи участкашкеи, дешара-производственни комбинаташка тайп-тайпара болхлой специальносташ Iомадара дош. Цу хьакъехьа шоай районе Iоаяь опыт белгалъяьккхар Октябрьски райисполкома председатела **А. М. Безгласнес**. Укхаза соахка бархI предприяти юкъе а оаш хьалий республике хьалхара дешара производственни комбинат. Цун а республике хьаьнча цу тайпарча кхы а масеех комбината а балха юкъе организационни кхоачамбоацараш долаш дале а къахьегама кхетами профессиональни лостами балара балха тIа баькхоа лоархIаме гIа ба уж вIашагIйохкар.

Иштта съезде хоадамболлам къамаьл хилар дешархошта правови, нравственни, эстетически кхетам балара, уж физкультурахи спортахи дIазбера хьаьехьа. Цу даькъе карагIдаьнарех а нийслуча кхоачамбоацарех а дийцар Нохч-ГIалгIай облсовпрофа секретара **Б. Х. Альмурзаева**, республика культура министра заместителá **А. Г. Митрофанова**, физически культурах спортех Грозненски городской комитета председатела **С. А. Зоева**.

Къонача тIехьенна коммунистически кхетам балара даькъе хьалхашка даттача декхарех, цу балха тайп-тайпарча формаех дола къамаьл хилар съезда делегатий секцешна бенъа а бенна цар болх баьча 30 мае.

Кхувш йоагIача тIехьен дерригача халъю йоакхо яр дегIаенача социалистически общества доалла башха-дика гIулакх да. Съезда делегаташа дIакхайкадир, парте XXV съездо хьалхашка оттадаь кхетам балара болх комплексно вIаштIехьбаккхара декхар кхоачашдергхиларах шоаш бIубенна болга. Иштта съездо тIаийцар кхувш йоагIача тIехьенна коммунистически кхетам балара йола рекомендацеш.

С. МУТАЛИЕВ.

ДОЗАНАЛ ДЕХЬАРА

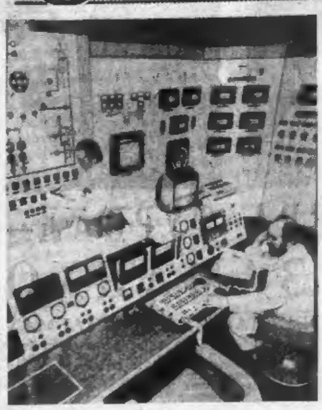

Атомни энергетика даькъе СЭВ членаш долча мехкашца Венгре цхьана леладу Iилманотехнически гIулакхаш толлаш дегIадоагIа.

СУРТА ТIА: Будапештерча ВНР Iилмай Академе физически тохкама Центральни институте. Укхаза Советски Союзо вовкъостал а деш хьалъяьча атомни реакторца болх беш ба социалистически мехкашкарча шоай коллегашца цхьана венгерски Iилманхой.

МТИ — ТАСС сур.

БЕЗАМЕ ВIАШАГIКХЕТАР

КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатель Л. И. Брежнев керте а волаш советски партийно-правительственни делегаци доттагIален визитагIа Венгре кхачар укх деношка мехка вахарера керттера событи я.

Советски Союзаца къаьстта листа бувзамаш долча будапештски шин предприятедархIа хилар АПН корреспондент.

«Красни Чепелера» «Мацар» оала бригада — Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара сийна хиина яьй дIайолаяьр йоваш я Венгре меттел дукхача кхыча социалистически мехкашка а. 1977 шера «Социалистически яхье котъяьннар» яха цIи яьккхар цо. Л. И. Брежнева ловца боаккхаш телеграмма яйтаир цунга.

— Из событи — йоах бригадира Ионеф Хорвата, — даим дага латтаргъя тха бригада хIара члена меттал, Чепела ерригача коллективана а. — Новкъост Л. И. Брежнев хIанз Венгре вар доккха цIей да тхона. Ае ах из тхоай бригада берригача члений цIерагIа. Со тешаш ва дукха а дукхагIа бола венграш а иштта хетаца хиларах.

4 апрела — Мукъадоалара Ден цIерагIара машинашъю предприяти Буде я. фашисташа вийначá советски парламентера капитана Остапенкона дегIача памятника гаьна йоацаш. Город мукъаьнккхачул тIехьагIа, из юхаметтаоттаешшехьа завода коллективо гIо дора Советски Эскара духьале эш хиина гитлеровцаш бохабе, укхаза ремонт йора советски тIема техникана.

— Советски доттагIашца бувзамаш тоосаделар тха предприяте 1945 шера, — йоах партноча секретара Дежо Херниде, — хIаьта цу хана даен цахаддаш дегIаухаш а латт. Социалистически экономически интеграце программага хьежна атомни яраш а юкъейолаш йолча электростанцешта йола йIовхала оборудовани арахецара специализаци еш я завод. Тха продукце доккха дакъа социалистически мехкашка дода, эгтара хьалха Советски Союзе а доаш. Советски доттагIий наст-места боагIа тхацига хьоашалгIа.

— ЦIена дог дола тха доттагIа Леонид Ильич Брежнев, Iалаьмате дика саг, кIаьдаургвоаца лаьттара машар бахьанера къовсамхо Венгре вар, — белгалдоаккх ше йистевоаллаш партноча секретарь, — тха массане а дегаш гIоздоахаш йола событи я.

Н. ЗАБЕЛКИН,
АПН соб. корр.
Будапешт.

Социалистически мехкашкара хоамаш

ГЕОЛОГАШ ЛАХА АРАБАЬННАЬ

Монголе геологий балхаш сихденнад. Уж шоаш Iа доахача балашкара кердача сезоне арара балхаш дергдолча районашка дIаухаш латт.

Монгольски лаьтта чеваш тохкарашта юбилейни да ер шу. Октябрь бетта хьатIаоттаргдолча мехка геологически служба 40 шу дузача денна тоьамца дукхьалбаха кийчлуш, наггахьа мара ца корадоагIа бос бола, сий дола металлаш, плавикови шпат, гIишлошъю материалаш, кIор, кхьяраш санна йола пайдана оаххалаш йоакки керда моттигаш сихха тахкара программа кхоачашъе болабеннаб уж. ДIадахача шерашца нийсдича шозза лаккху лахара балхий боарам.

Хьалха а санна, укх шерара сезон а монгольски коллегашта дукхача шерашка гIо деш йолча Дунен хакъаьнта юкъерча экспедицешa айхха цхьана гIулакхаш а леладеш чакхйоаккхаргья.

Укх шера СЭВ членаш долча мехкий геологаш вольфрамийи полиметаллийи даькъе перспективни йола районаш йоваш хургба.

(АПН).

«ХИРАНО» ЛОАТТАДУ

Чехословацки медицински оборудоване продукцех 95 процент СЭВ членаш долча вежарий мехкий предприятешца айхха контакташ йолча «Хирана» яхача производственни объединене хьаю. Рентгеновски аппаратура хьалра кооперировани ярах йола соглашенеш яьй ГДР-ца, Польшаца, Венгреца, СССР-ца.

Цхьана леладеча гIулакхий лоархIаме область я стоматологически оборудоване производства — цу хьакъехьара соглашени Венгреца яьй. Медицински электротехникан лаборатори оборудовани даькъе Чехословаке цхьана гIулакхаш леладу ГДР-ца, стерилизацена йолча оборудоване производстве — Польшаца, операционни кришта — Венгреца.

Шиý 60 процент продукцена экспорт ю «Хирано». Керттера заказчикаш — вошал дола социалистически пачхахьалкхенаш. Стоматологически оборудовани ийю 15 капиталистически мехко.

(АПН).

ИСКУССТВЕННИ IАЬ

Югославе Македония яхача республике, Битола оалача города юхе хьабеш латт юрта боахамеи промышленностеи гIулакхашта бола искусственни Iаь.

632 метр йIаьхеи 90 метр лакхеи йолча цун плотино йиш хулийтаргъя Пелагоне беркатеча кхашка хий дахийта торо хулийтаргйола 112 миллиард кубометр хий Iоаде. Хий кхоачаргда иштта цу районе хьалъеш латтача тайпача кIорецá болх бергйолча йоккхача электростанцеи. Балхаш даь дIаха лаьрхIад 1982 шера.

ДукхагIча даькъе кхашка хий диллара Македоне хьалъеча искусственни хий лоаттадеча моттигаца торо хулийт хьувгьан чIоагIа лакхбе.

(АПН).

ДЖУЛЬЕТТА РОЛЬ ЛОВЗАЕР ЛЕНИНГРАДЕ IОМАЕННА Я

1960 шера яхай С. Прокофьева музыках йола «Ромеои Джульеттеи» яха балет Бухарестски операн балетеи театра репертуара юкъе. ХIаьта укх сезоне столица культурни вахаре эшуш йола событи а хиина дIаоттай из спектакль. Джульета роль ловзаю Ленинградски А. Я. Вагановай цIерагIа училища яьккхача театра прима-балерина Магдалена Попас. Критико белгалйоах цун ловзар «симболически лоархIаме» хулийта цун «йоккха грацие» «драматически кизи».

Зритель чIоагIа раьза волчо театра кхыча белетни постановкашта юкъе цIераш яха йиш я П. Чайковске «ГIургIаьний Iаьи» Б. Асафьева «Кхерен зиве» яхараш.

В. САМОШКИН,
АПН соб. корр.
Бухарест.

ФАУНА ХУВЦАЯЛАР

Болгаре импорта списка тIа теркам тIаоваш йола статья я: акха хьайбаш. ДIадахача шера республика хьунашка дIахийцай Чехословакера йоаlаь 40 пара муфлонаш, Венгрера — 2000 лийг, Монголера фазанаш.

Талхаш йоагIаш хиина биологически равновеси юламеттаоттаяра дукхача шерашка хьийта хьа дайнадац. 1952 шера акха 700 мара сай бацар НРБ хьунашка, шу дар 9,5 эзар, 2,5 эзар фазан яр, хIаьта акха хьакхарч, черч, моашаш наггахьа мара ядар. Хьуний боахамашка яьча тIеххьарча «инвентаризаце» хьалъеккхад хIанз укхаза леляш 11,2 эзар сай, 16,2 эзар лийг, 40 эзар шу, 17,2 эзар акха хьакха, 2,3 эзар моаш, 660 ча хилар.

(АПН).

РИМ. Промышленностеи юрта боахамеи болх беча 6 миллион гаргга болча итальянски къахьегамхоша забастовка яьй. Профсоюзий тIахьехамах болх соцабир коллективни къахьегама договораш юхаоттаде ца тигача предпринимателашта духьала а баьнна химикаша, текстильщикаша, гIишлошхоша, батракаша, металлисташа, кхыча категорий къахьегамхоша.

СУРТА ТIА: Риме забастовка яьча металлистий демонстраци.

Н. ТЕТЕРИНА телесурт.
ТАСС фотохроника.

КЕРТТЕРА ТУРПАЛ — ВАЙ ЗАМАНХО

«ЛОАМАН НОВЕЛЛА» ЯХАЧА ФИЛЬМАХ

Вай республика культура вахаре, шеко йоацаш, белгала моттиг дӀалоацаргья дукха ха йоацаш кинолезарапта дайзача Нохч-ГӀалгӀайн Кънлбаседа-ХӀирийн телевидене болхлоша оттадаьча «Лоаман новелла» яхача кердача художественни фильмо. Из оттадаьд ие Чахкиев СаӀидан ихьана язъяьча сценарега кинорежиссера Татаев Илесей Бурчиев Исмаилей.

Юкъьанце а ала доагӀа царех хӀаране кинематографе дукхьашха бовь болх ца бонцилга. Ишта, иӀс шу хьалха ахранаш тӀа арадаьлар Къилбаседа-ХӀирий телевиденс даьккха «ВӀовнаш тӀара цӀераш» яха революце а граждански тӀема а шеташна лоамавоша кердача вахара дукхьа доаттабьча турпалча къовсама хетадаь хина художественни фильм. Цун сценарий язъьрех цаӀ вор йоазонхо Чахкиев СаӀид. Массехк фильм оттадаь за Къилбаседа ХӀирийчеварара иллорежиссер Бурчиий Исмаил, царех цхьайараш толамца гойташ хиннад дукхе халхьаца юкъерча кинофестиваляшка.

Ишта дики йовзаш я Татаев Илеса цӀи а. Деррига а лаьрхӀача цо даьккхад бараьтта тайп-тайпара кинофильм. Царех да яха дика тӀийца «Маликай кхле», «ВӀаьщеревнаш а цӀераш» ахха фильмаш, «Вайнах» яхача Нохч-ГӀалгӀай пачхьалкхен ансамблах дола фильм-концерт, тайп-тайпара телевизионни документальни фильмаш.

Цхьабаккъда, дика ховш да документальнии художественнии кинематографе юкъе йонкха юкъ йоалилга. МоллагӀйолча искусства жанро санна, цо а дӀалех ший законаш доаннлга а уж кхочашдалла гоавал хулга и. Цул совгӀа, вайх хӀараннехьа дика ховш да, мел хала я бехктокхаме а дахкар да вай заманхоех, вай тахханарча вахарах кӀоарга реалистични, даькхо художественни боарам бола произведени хьакхоллар. Цу дукхьа къастта дика хет «Лоаман новелла» автораша шоай фильм вай республика тахханарча дениа хетадаь.

...Фильма сюжет чоалхане я ала йиш яц. Гаьнка лакхара лоамашка уллача вайналха юртарча школе эрсий мотти литературеи хьеха йоагӀа хӀетта институт чаккхьаьккха кьона эрсий йоӀ Светлана. Россен шаьрача моттиге уллача городе хкалхийнача цунна Кавказ айзай Пушкина, Лермонтова поэзега гӀолла. Ший болх безарал совгӀа, из уккхаза йоалаю сийлахь-боккхача эрсий поэтаца Кавказах, цига бахча нахах хадьнча, цу моттигаца, цун Ӏаламцей кхацен лотабаьча безамо, цӀенача уйлаша.

Массанахьа а санна ер дьаьчча юрта а кхеста ший тайлара хало а гӀовал а, дикаш а воаш а ухаш дола вахар. Юкъьанна дезз юртахой гӀулакхех дӀахов кьона хьехархо. Ший йоӀ санна хьамсара тӀаяц из дукха халонаш ларх, дукха воаш ахарах шийн дега кахаьршалах а махкарча цӀенача уйлаех а ца йоалаш къоаналтахьа дӀалестача Дагмарас (РСФСР заслуженни артистка Т. Алиева). Светланина лоӀам бу хӀама доаӀара тӀера долча бераша. Цуниа бовз школера хьехархой, шоай гӀулакх цӀена кхоачашдеш боалха юртахой. Цхьабаккъда, гаьнарча городера шоай юртарча бераща хьехача йоӀа гонахье нийсбенна нах цьаьтарра бац. Царна юкъе ба деррига кьамий юкъара йола задий оамлаш йоалхараш санна, духхьал шоашта бола аьттув мара ца лехараш а.

Къонача хьехархочоа юртахоар доаваргга гӀолла дуг вай фильма автораша цӀаккха а дергӀоаца къахьегам безар, нахаца цӀена дог-уйло хилар санна йола вахара гаизаш Ӏоаерапптен вай хьарча мешанаштен юкъе оттача къовсамта. Ала доагӀа, дуццаш дар деклаяративни хьисатм дӀаьх ца в деш, къьаьста сурт оттадеш вржаш йолча сценаре цун цу керттерча сюжетан лине тӀера вай теркам тӀера ца боалийталга.

Диканех воиех, задийча гӀулакхаштен оакхарий хьасапе йолча оамалаштен, хьалхалаттачоаи тӀехьадиса чоа юкъе отташ бола къовсам фильме къаьгта боаих шин дезала — Садон Лом-Ӏаьлийн дезалий — вахарга гӀолла. Царех цаӀ — Садо (РСФСР халкъа артист К. Саламов) къавешнав хьаьмала къахьегаш, лоалахочун а гӀулакх эшаш тӀавенначун а тешшаме оагӀув хьаллоацергбола сат ва из. Цахах къаьста хӀама дац цун. Шобола Ӏунал деш лелача сомий безара Ӏажаш а наха кхебу цо. ХӀара Ӏуйрийна лакхача шув тӀера Ӏокӏал а вуллаш, ший ехӀий хӀаьмкаца кӀудал чу хьатӀадоаха хий накъа йистте баьллача лекъача хьаьсти юхе Ӏовттаду цо. кӀандвенна воагӀача ниькъахочо хьогал йоаергйолаш. Ишта уйлаш дег чу йоссеш кхевавь цо егерь вола ший воӀ Ahзорн хьехархо йола йоӀ Зарем.

Фильм оттадьний а роль ловзаьча РСФСР заслуженни артиста К. Сланова а, шеко йоацаш, баьнна аьттув ларкӀо шегаргба Лом-Ӏаьлий сурт-сибат хьакхолар. Халакете а, вахарера хьанйца «турпал» ва из. Тахан а тӀехьа вайна юкъе кӀезига бац дуне алхха шийна а шийх хьа мел вахьначе а мара хьакхелладаш яха уйла кӀоарга дег чу а къайла, уллув мел вар дӀа а хьа а тетташ, руккъа дар а юкъарча гӀуланкаьта довл дела а шоашта чулаца гӀерта нах. Из Лом-Ӏаьла санна болча нахьа кхычар атта дуврдгоаца сибат да. ХӀаьта наха цар дӀахьалхаштадер кхы сибат да — шоай лыха, ийрча уйлаш къайлакхахьа гӀерт уж далла Ӏамал ярна. тӀагӀолла шаьра хабар дувцирца. Ам... гучадаргдац меттача царна карадаргдоацаш цхьаккха бӀеха хӀама дац.

Эттара кхерамегӀа вола мещаник ва вай заманга шийна аьттув мел бар — хӀанзарча мебелгареи болча телевизоргареи толашагӀйолча автомобилага кхаччалца — хьа а иӀцна дег чу варьсница уйлаш хьалхоабаш вола Лом-Ӏаьла. Къаьстта кхераме ва из шеваьина бараш ший тӀехьента гӀолла бебабе гӀертарах. ШоллагӀвола. ийсагӀа эьладукхьала уттадеча сурта диллача кхы а тӀехвола Лом-Ӏаьла хиина дӀаотташ латташ за цун воӀ Бекьхан. Цхьабакъда, цӀена йоаппа лыха уйлаш кхоане йоацаш хилар хьахьокх фильмо. Вахаро беккам бу Лом-Ӏаьлийна. Саго даь во хӀама цунна шийна дага ца хиннача тайпара дукхьала доал. Иштта, даьдах низах марта баге а долаш лоамашка экскурсе яхача дог гӀел а девна сӀахетам чура яьнна Бекьхана йиӀиг хий доацеш юс. Османа хьаста юхе Ӏооттавь йиза кӀудал Лом-Ӏаьлас ший жена хий моладе вьнна Ӏойоассенрах. ХӀаьта эттара халагӀча тайпара вахаро цуйна бу беккам ба фильме дархаш волча гӀулакхаша ший хӀамалца хиннар даьсса вахар доаге кхетадайта Бекьхан даь низах кӀалхарвалар дукхьа юртара дӀавоадаш хилар. Цун роль ловзаьча Азербайджански ССР заслуженни артиста Балаев Рясима дика хьагойт ший дӀахо бахьа безача накъа хьаккехьа кӀоаргга уйла е вааргӀола сег. Цу гӀулакхо тешаву Лом-Ӏаьлий «педагогикех» чам баикка кхийнача Бекьхана йиӀига Сацийтай ийсса ийкь лаха ший даьца санна хала тург ца хилара.

Из геттара лоархӀам болаш да. Цудукхьа майрра ала бокъо я фильм оттадерашта корагӀдаьнна керттера хӀама цун турпалий санкетам чу наькъ дукхьа роле вахар мерра дӀаваа я сий долаш а ца хиларах йола уйлаш кӀоарггачере хьа а хулийташ дӀадӀоагӀъелга хилар. Йонкха моттиг дӀалоац фильме А. С. Пушкина, М. Ю. Лермонтова поэзе, вай республика Ӏаламан ходлонаша. Белгалдекъха дезз. фильма хӀара кадр дӀаштӀехьйоаккхача шоаш художественни чам а профессиональни говзал а йолаш бола оператора В. Лыяпова, художникаша Т. Васиева, М. Полонкоева хьахьекхалга.

Ролаш ловзаеча актераш ка диллача уккхаза даькъа лоацаш ба кинематографе хьаьлтарал гӀа боаккхараш санна, дикка цӀи хеза я бола актераш. Хьехархочув Светланий роль ше хьакхоллача сурт-сибатах тешавеш ловзаю Къилбаседа-ХӀирий университета филологически факультета студентке Черемных Ларисе. Деррита я боарамагӀа да ловзаш волча артиста Омаев Дагуна Ахьзора роль хьаьча юкъедихьар.

Боккха идейни чулоацам болаш да РСФСР халкъа артиста Саламов Колас, РСФСР заслуженни артисткас Алиева Тамарас, Нохч-ГӀалгӀай АССР халкъа артиста Дениев Ӏалис хьакхелла шоай турпалий сурт-сибаташ. Шийна теркам тӀаовзаш я Зарай роль ловзаеча Ленинграде дийша яьннача Х. Нурадилова цӀерагӀча драматически театра гӀалгӀай труппа къонача артисткай Яндиева Тамаре говзал а. Цун артистически кхоанехах бола тешаш йӀоагӀбеш хӀама да «Азербайджанфильмо» доаккхача кердача исторически фильме цунна керттерча ролех цаӀ язар в. Кинодезараша дика тӀаэцаргба шоай нийсархой ролаш ловзаеш бола дешархой Ахриев Муса, Татаева Фатима, Тулаев Мустафа.

С. МУТАЛИЕВ.

СУРТАШ ТӀА: (аьрдехьара аьттехьа) Зарай роль ловзаю къона актриса Яндиева Тамара; Жовхан (Къилбаседа ХӀирий АССР халкъа артистка Т. Икоева). Социта (Ф. Татаева).

Спорта хоамаш

Футболах ловзара республикански чемпионата аргӀанарча туре счет 2:2 йолаш чаккхьаьлар турнира таблице лидераш йолча «Октябрьнефть» НГДУ «Нефтяник»-муль кхухьача автотранспорта производствени объеди неие «Спартака» командашта юкъе хинна матч.

* * *

Шелковской районера дешархой чемпионаш хилар «Зарница» яхача тӀемаспортивни ловзара республикански финальни къовсамашка. Царна гӀехьа бе магӀалбинахой, кхоалагӀа моттиг ньиххар наурцаш.

* * *

Мини-футболах хьалхе яхара яхьаш Грознерча дешархоита юкъе традиционни гӀулакх хинна дӀаоттад. Укх деношка цу яхьашка дакъа лоацаш хиннача Старопромысловцаша хьалхара моттиг ньиххар.

А. ИЗМАИЛОВ.

Ахьмад ВЕДЗИЖЕВ

Хоза енай сайре

Хоза енай тахан сайре.
Енай седкъий дахьаш шортта.
Ездр, Ӏохь сона юхе.
Са балам тӀа билле хорта.

Г. ГАГИЕВ.

Мо хоза хит сона сайре,
Еза сайна улуче хинча.
Иштта хоза шар Ӏуйре
Со наберах [illegible].

ХӀана шар! Езар шар
Сона улуче [illegible].
[illegible]
ДӀаьлича мо хетар [illegible].

— Езар,— яц аз,— [illegible],
Са балам тӀа билле хорта!
Хьайна лойн, де са [illegible],
[illegible]

[illegible]

Байна сатем

Ахка делча дагаух уж сона,
Ди къайкъача, тӀоа сегача ух.
Сомий гаьвех дагаух уж сона,

ПАРОДЕШ

ТӀом хьалбича дийи дагаух!

М.-С. ПЛИЕВ.

[illegible]

Пегаса букъа тӀа

Цу гӀалме берда тӀа ваьнна,
Со чӀоагӀа гӀозваьнна доагӀа,
ЗӀамагӀ мо, аьрдахье даьнна
Хи чуда, той, са Ӏи доагӀа.

Хь. ОСМИЕВ.

Пегаса букъа тӀа хиййна,
Со [illegible] оагӀа,
[illegible],
Са Ӏи да кхуссаш чӀоагӀа.

[illegible]

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Дика чакхдаьккхар дешара шу

Грозне йоккхагӀьрех цаӀ я №15 йола юкъера школ. 1155 бер да цига дешаш. Школа администраце, партийни организаце, хьехархоша, комсомольски организаце беррига шоай низ тӀабахийтар дешна ца кхувраш хургбоацаш шу чакхдаьккхара.

Къаьстта дика дешаш чаккхьаьлар нийсаргӀа «а», «б», шоллагӀа «а», «б», бералагӀа «б», «в» классаш. Цхьайкха сег шоллагӀча шера чу ца дисарал совгӀа, геттара дика дешаш дола берах кукхагӀа хилар цу классашка. Цу классий кулгалхоша Жердева Ольга Иосифовнас, Чумак Фрида Александровнас, Вербщеико Валентина Федоровнас, Борецкова Валентина Александровнас дешара процесса а мукъача урокашка а боккха кхетама болх бир дешархоита юкъе. Цар айха бувзам лоаттабора комсомольски организацеца (секретарь 9 «а» классера дешархо Галиев Мухьмад), дешара комитетаца (председатель 9 «а» классера дешархо Дахтаева Лиза).

Доккха дакъа дьцар дешара шу дика чакхдаьккхара бӀача балха юкъе дешара комитета членаша — комсомольцаша 8«а» классерча Дударь Олис, Сапарцева Ларисас, 8«б» классерча Мингаева Эльвис 8«в» классерча Петух Любас, Лещенко Натащас.

ТӀехдика дикеи дешарца шоаш а хьонхам тайлар цар кхычарна. Дешара тӀехьабусараьшта йоккъостал делга вӀаштӀехьдоаккхар, цар дьацца-йоалоаца аӀашагӀбетталора, де дезачоа дагабувлар.

ТӀехдика дешаш школа йистейоалкх Дюмина Ирас, Гагиева Стеллас, Моченкаяс, Кушнаренко Виктора.

ХӀана школе даккерча классашкара дешархой совхоае спортивно-къахьегама лагере баха кийчлуш ба.

Ю. ЧАХКИЕВ.

Тахани кхоанеи

2 ИЮНЬ

С. М. Кирова цӀерагӀа культурай салаӀарен парк. 14.00. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 16.00. Кинолекторий. «Социалистически боалам лорабар» яха лекци. 17.00. Музыкальни эстрада. Нохч-ГӀалгӀай пачхьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. Профтехдешара эстрадни ансамбла концерт. 19.00. Халхара майда. Кагирхой салаӀаре сайре. 19.30. Кинолекторий. «Бераша — дунен тӀара шар» яха кинофестиваль.

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 10.00. Заводской районерча къахьегамхой коллективай художественни самодеятельностага хьажар. 11.00. «Заманхо» яха кинотеатр. Бераьшта хьокхаргда «Мультфильмай сборник». 15.00. Библиотека. Сийлахь-воккха эрсий композитор Глинка ваь 175 шу даьлара хетаь беседа. 17.00. «Тахханарча кердадараш» яха кинопанорама. 19.00. Халхара зал. Болх беш я «Оригинал» яха дискоклуб. 19.00. Ахканара зал. «Дунен халкъашта юкъера СССР хьал» яха лекци. 19.45. Хьокхаргда документальни фильмаш.

Химикий культура Дворец. 11.00. Берий майдашта хетаь йола музыкальни сеанс. 14.00. Художественни самодеятельностага хьажар. 17.00. Библиотека. «Эттара дикагӀдар бераьшта» яха бера шера хетаь йола беседа. 18.00. Поккха зал. Хьокхаргда документальни фильмаш.

Пролетбата цӀерагӀа культура ЦӀа. 10.00. Болх беш я аттракционаш ловзара автоматаш. 12.00. «Масса за хийб малх!» яхача деиза асфальта тӀа дехкача суртий конкурс. 14.00. Болх беш да «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 17.00. «Дунен тӀара бераш» яха кинофестиваль.

Н. К. Крупске цӀерагӀа культура Дворец. 10.00. Болх беш я аттракционаш. 12.00. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 19.00. Кагирхой салаӀара концертно-халхара сайре.

Просвещение балхахой ЦӀа. 16.00. «Дунен халкъашта юкъерча бера шера хетадаь «Тха кхоьера берал бахьаш долаш барьал хилда хьона, хьамсара Даьхе!» яха цӀей

3 ИЮНЬ

С. М. Кирова цӀерагӀа культурай салаӀарен парк. Мелиораце балхахой вӀашагӀкхийтта салаӀара ди. 14.00. Берий майда. Бераьшта лаьрхӀа йола ловзарий программа. 15.00. Болх беш я «Светофор» яха городок. 16.00. Кинолекторий «СССР керда Конституци — дезаленача социализма Конституци» яха лекци. 17.00. Музыкальни эстрада. Нохч-ГӀалгӀай пачхьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.00. Баьццара театр. Мелиораторий Денна хетаь сайре. 18.30. «Красный молот» завода культура ЦӀен художественни самодеятельноста концерт. 19.30. Кинолекторий. «Халкъа боахам дегӀабоалабара прогресс а мелиораци а» яха кинохьажар. 19.00. Халхара майда. Кагирхой салаӀара сайре.

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 11.00. Болх беш да «Заманхо» яха берий кинотеатр. 12.00 Библиотека. «Дунен халкъашта юкъера бера шу» яха беседа. 17.00. Кинозал. «Тахханара кердадараш» яха кинопанорама. 19.00. Халхара зал. «Оригинал» яха дискоклуб. 19.45. Ахканара кинолекторий. Хьокхаргда документальни мультипликационни фильмаш.

Химикий культура Дворец. 12.00. «Марша доагӀалда, ахка!» яхача девизах асфальта тӀа дехкача дикагӀча суртий конкурс. 17.00. БАМ — бӀаьшерен гӀишло» яха библиографически обзор. 18.00. Хьокхаргда документальни фильмаш.

Пролетбата цӀерагӀа культура ЦӀа. 10.00. Болх беш я аттракционаш ловзара автоматаш. 15.00. Болх беш да «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 17.00. «Дунен тӀара бераш» яха кинофестиваль.

ТЕЛЕВИДЕНИ

I ПРОГРАММА
2 ИЮНЬ

8.00 — «Ха».
8.40 — Ӏуйранара гимнастика.
9.05 — «Выставка Буратино».
9.35 — «Шоана, дай-наной!».
10.05 — И.-С. Бах. № 6 йола Бранденбурски концерт.
10.25 — «Сийлахь-боккхача Даймехкан» яха киноповесть. Сталинграде хетаьо хинтар» яха барьӀагӀа фильм.
11.15 — «Музейшкен выставкашка гӀолла». «А. С. Пушкина хеташ».
12.00 — «Ӏуйранара почта» яха музыкальни программа.
12.30 — «Советски вахар» .
13.00 — «СелаӀад». Халкъа творчества телевизиончи программий хкоалагӀа дунен халкъашта юкъера фестиваль (Канада).
13.30 — «Спортлото» тираж.
13.45 — «Улахне» яха Ӏилма-популярни программа.
14.30 — Кердадараш.
14.45 — «Бераьшта дола фильм». «Аладдинан кина буъе».
16.10 — «Дешара го».
17.00 — Мультфильм.
17.15 — «Дийкача Ӏамаш дунен тӀа».
18.15 — «Правда» газета политически обозревателя Ю. А. Жукова дунен халкъашта юкъерча темаех йола беседа.
19.00 — Итале къама дезача денга — республике дӀахьайкавьча денга. Итале телевидене программа.
21.00 — «Ха».
21.35 — «ХӀана хьаьвь тхо вайлаташ долаьдаь» яхача телевизиончи документальни фильма премьера.
22.25 — Пограничникашта йола музыкальни программа. Тиегьана — кердадараш.

II ПРОГРАММА

10.00 — «Москва Олимпиадага кийчлуш» яха документальни фильм.
10.20 — «Шахматни школа». «Зоныа болдаурий класс».
10.50 — «Эрсий къамел».
11.20 — «Сийсей сихлуча моттигех» яха документальни фильм.
11.40 — «Сат. Лаьтта. Веселинов».
12.25 — «Кьона школа».
12.55 — «Ӏаламан вахар».
13.25 — М. Глинка. СССР Пачхьалкхен академически Доккхача театра «Иван-Сусанин» яха спектакль.
16.45 — «Причал» яха телевизионни художественни фильм. Хьалхара серн.
18.00 — Спортивни передача.
18.45 — «Кхоан» мелиоратора Ди ха».
19.25 — Документальни фильм.
19.20 — «Посвящ Московски регата». «Крылатский» яхача песенаш хьенача копала тӀара передача.
20.00 — «Бийса даьккхала хийла шун, бераш!».
20.15 — «Кинониккьбара клуб».
21.15 — «Советски музыкантиш — Чайковскин цӀерагӀча Дунен халкъашта юкъерча конкурса лауреаташ».
21.40 — А. С. Пушкин ваь 180 шу дизарга. «Поэта къонара» яха художественни фильм.

3 ИЮНЬ
I ПРОГРАММА
МЕЛИОРАТОРА ДИ

8.00 — «Ха».
9.00 — «Зарядка с дӀаотта!».
9.05 — Мелиораце Латвийски Пачхьалкхен институтта хора концерт.
9.30 — «Гургаибетта сальат».
10.00 — «Советски Союза гӀулакх деш ва».
11.00 — Бера дунен халкъашта юкъерча Шерага. «Ираз дола бераш» яха телевизионни документальни фильм.
12.00 — «Музыкальни киоск».
12.30 — «Юртара сальат». Мелиоратора Денга.
13.30 — Мультфильмай программа.
14.00 — «Театральни спектакль». А. Арбузов. Маяковске цӀерагӀча Московски академически театра «Старомодни комеди» яха фильм-спектакль.
15.45 — Советски къамаша нетаьча цивилизаце телевизионни документальни фильмай программа.
16.20 — «Цирк» (ВНР).
17.00 — Тахан мелиоратора Ди ха». СССР мелиорацей хинпбоахамен Министра Васильева къамаьл.
17.15 — «Шун письмех». Мелиоратора Денга йола музыкальни программа.
18.00 — «Дунен халкъашта юкъера панорама».
18.45 — Армянски телевидени радион чӀондаргий ансамбла концерт.
19.00 — «Кинопиккьбара клуб».
20.00 — «Габи» яхача телевизионни художественни фильма премьера (ВНР).
21.00 — «Ха».
21.35 — А. С. Пушкин ваь 180 шу дизарга. Свиридов. «Пушкински гургал». Хора дола концерт. Тиестадьача — кердадараш.

II ПРОГРАММА

10.00 — Мелиоратора Денга йолча документальни фильмай программа.

11.15 — «Ӏуйранара почта» яха музыкальни программа.
11.45 — «БӀаргагушкар — темалалаар».
12.45 — «АБВГДейка».
13.15 — Малхбоале яхача илейн хеларийн халкъа ансамбла концерт. Ташкентера передача.
13.40 — «Турнир СК». Ленинградера передача.
15.10 — «СелаӀад». Халкъа творчества телевизиончи программий хкоалагӀа дунен халкъашта юкъера фестиваль (Канада).
15.45 — «МеслагӀа студи». Передача дӀаху политически обозревателя В. С. Зорина.
16.45 — «Причал» яха телевизионни художественни фильм. ШоллагӀа сери.
18.00 — «Идли-79».
18.25 — «Музейшкен выставкашка гӀолла». Лувр. Итале сурташ.
18.55 — «Шоана, дай-наной!».
19.25 — «Никкха Московски регата». «Крылатское» яхача песенаш хьенача канала тӀара передача.
20.00 — «Бийса даьккхала хийла шун, бераш!».
20.15 — «Улахне» яха Ӏилман-популярни программа.
21.00 — «СССР Пачхьалкхен Академически симфонически оркестра концерт.
21.40 — «Деррига нахи дус» яха художественни фильм.

РАДИО

2 ИЮНЬ

6.40 — «Бурунни эрсий ди». Шелковски района жа Ӏух Исаев йола зарисовка (нохчий меттала).
6.55 — Азаран (нохчий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. Хаоттамах бола хоам.
7.23 — «Серкало» газета обзор. Хаоттамах бола хоам.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Къонал» яха радиожурнал (эрсий меттала).
10.30 — «Самукъанеча хатӀа» (нохчий меттала).
11.00 — Вай дегтагӀа — Ӏалам» яха радиожурнал (эрсий меттала).
11.40 — «Пхоэзи а ха а» (гӀалгӀай меттала).
14.30 — «Литературни НохчгӀалгӀайче» (эрсий меттала).
16.00 — «Керда обешаш — хахаре» (нохчий меттала).
18.20 — «Мелиораторам, йоала дола концерт!» (гӀалгӀай меттала).

3 ИЮНЬ

ТАХАН МЕЛИОРАТОРА ДИ ДА

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор. Хаоттамах бола хоам.
7.35 — «Ленинан некъ» газета обзор. Хаоттамах бола хоам.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Шоана дукха сиз аманаш» (эрсий меттала).
11.15 — «Барттайнача коллективе». ГӀишлой материалий а стройиндустрие а Аргунски комбинатера передача (эрсий меттала).
11.30 — «Шоана, йоккъестий мелиораторашт!». Концерт (эрсий меттала).
13.15 — Концерт (гӀалгӀай меттала).
16.00 — «Къона тӀехье» (нохчий меттала).
16.30 — «Школьни глобус» яха радиожурнал (эрсий меттала).
18.00 — «ЦӀе сийгаш» (гӀалгӀай меттала).
18.30 — «Малецц деттагӀча даранта дола концерт» (нохчий меттала).

Хоамаш

Тахан республике гӀоллем Грозней хунцалуш моркаш а йолаш, йоачаш а йоацаш, малхбузехьара секунде 3—8 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 25—30, Грозне 28—30 градус йӀоахал йолаш хилен тарлу.

Кхоанен ломмен хунцалуш моркаш а йолаш, къулбехьен оагӀорехьа цхьайолча моттигашка догӀа а делхаш, малхбоалехьара секунде 5—10 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температура буйсана 9—14, дийнахьа 24—29 градус йӀовхал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

КАГИИ НАХИ МЕХКАРИИИ!

№ 4 йолча юкъерча профессионально-технически училище 1979—1980 дешара шера дешархой деша дӀачуэцнага.

ДӀАХОЙТ

укх специальностех:
8 класс чакхъьаьккхараштa:

1. Бурильщика гӀоача.
2. Автомобила ремонт ю слесара.
3. Электрогазосварщи.
4. Электромонтер.
5. Химически анализа лаборант.

Дешара ха — 3 шу.

Училище чакхъьаьккхараштa дӀалу юкъера образовани ялкхарах дола диплом, 3—4 разрядагӀа квалификаци а лу.

ТӀехдика дешаш училище чакхъьаьккхараш вузашкеи военни училищешкеи деша хьожабу.

10 класс чакхъьаьккхараштa:

1. Бурильщика гӀоача.
2. ГӀишлошко-отделочники: штукатур, маляр, плиточник.

Дешара ха — 1 шу.

Училище чакхъьаьккхачул тӀехьагӀа 3—4—5 разрядагӀа квалификаци лу.

ТӀехдика дешаш чакхбаьннараш льготни условех вузе деша хьожабу.

Деша воагӀачо хьачудала деза документаш:

1. Дешархочун дай-наной заявлени.
2. Образовани дола тешал.
3. Ваь ха тӀайола тешал (16 шу даьккхараша — паспорт).
4. Вахача моттигера справка.
5. Школера характеристика.
6. Автобиографи.
7. 3 х 4 размер йолаш ялх фотокарточка.

Медицински комиссегӀа чакхвал училища елача направлени.

Медкомиссех чакхбаьннар экзаменаш йоацаш училище деша дӀачуэц.

Училища адрес: г. Грозный, 364029, 12 участок СГПТУ-4. Автобусаш №№ 13, 24, 25, трамвай № 5, «12 участок» яхача уж социача кхаччалца.

ГӀИШЛОНХОЙ БАЛХА ГОВЗАЛ ӀОМАВ ЛОВЧАР ТЕРКАМГА!

№ 11 йолча Грозненски юкъерча городской профессионально-технически училище

ДӀАХОЙТ

укх профессех кердача дешара шера дешархой деша дӀачуэцаш хилар:

1. Маляр (гӀишлош еча болх бе);
2. Штукатур-облицовщик-плиточник;
3. Каменщик-болатеи аьшкабетонни конструкцеита монтаж ю монтажник;
4. Слесарь-сантехник, газосварщик;
5. Юрташка гӀишлош хьалъю мастер.

Деша дӀаэц 16 шу даьнна а кхы боккхагӀа а бола, 8 — 10 классаш чакхъьаьха бола кагий нахи мехкарийн.

Деша багӀара ханаш:
8 класс чакхъьаьккхараштa — 3 шу;
10 класс чакхъьаьккхараштa — 1 шу.

Училища кердача дешара комплекс болх беш а дешара-производствени оборудованеца дика Ӏалашъяь а я. Дешархой мах боацаш кхачанца, обмундированеца, общежитеца Ӏалашбу, хӀаьта 10 класс чакхъьаьккхараш стипендеца а. Деша багӀача хана дешархоита производствени дешар Ӏомадеча хана баьча балхах 50 процент боарам болаш ахча тел.

Училище деша вагӀаш лькхха ха къахьегама стажеца дӀалоархӀ. Юкъера профтехучилище чакхъьаьккха экзаменаш дӀаеннараштa юкъера образовани профессии ялкарах дола диплом дӀалу.

ТӀехдика диплом а эцаш чакхбаьнна дешархой болх баь хилара стаж йоацаш вузе деша дӀа а эц льготаш а лу царна.

Училище деша воагӀачо хьачудала деза ер документаш:

1. Директора цӀерагӀа язъяь заявлени;
2. Дийша хилара документ;
3. Вахача моттигера справка;
4. Ваь ха тӀайола тешал е паспорт;
5. фотокарточкаш (размер 4 х 6 йолаш);
6. Медицински справка.

Документаш дӀачуийцу 8 сахьат даьлча дена 17 сахьат даллалца.

Училища адрес: город Грозный, Старопромысловски района, Катаяма цӀерагӀа керда поселок, Шефски улица, 23, цига ва йиш я Центральни рынкера йоагӀача №№ 4, 6, 26а, 11а йолча автобусаца Ташкала яхача уж социача кхаччалца, е № 11 йолча автобусаца 7-гӀа лини яхача кхаччалца.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттеи деношка

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул. 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместителя — 9-24-03; бехктокхама секретаря — 9-24-00; отделаш: партийни вахара — 9-24-04; промышленностех транспортех — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

СФ05181. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3280.